

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Rahandusminister
määrus
terviktekst
13.03.2009
30.04.2009

Riigi raamatupidamise üldeeskiri

Vastu võetud 11.12.2003 nr 105
[RTL 2003, 130, 2103](#)
jõustumine 01.01.2004

Muudetud järgmiste aktidega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

26.07.2004 nr 128 ([RTL 2004, 104, 1685](#)) 6.08.2004

21.02.2005 nr 19 ([RTL 2005, 26, 366](#)) 11.03.2005

16.01.2006 nr 5 ([RTL 2006, 11, 198](#)) 3.02.2006

16.11.2006 nr 55 ([RTL 2006, 85, 1547](#)) 8.12.2006

12.10.2007 nr 48 ([RTL 2007, 79, 1368](#)) 29.10.2007

29.12.2008 nr 62 ([RTL 2009, 4, 54](#)) 17.01.2009

27.02.2009 nr 12 ([RTL 2009, 22, 279](#)) 13.03.2009

Muudetud Riigikohtu Põhiseaduslikkuse Järelevalve kolleegiumi 15.12.2008 a. kohtuotsusega nr 3-4-1-14-08 ([RT III 2008, 52, 360](#)) jõust. 15.12.2008.

Tunnistada rahandusministri 11. detsembri 2003. aasta määruse nr 105 «Riigi raamatupidamise üldeeskiri» § 11 lg 5 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see kohustab kohalikke omavalitsusi lähtuma majandusaasta aruande koostamisel RTJ-des toodud nõuetest.

Määrus kehtestatakse «[Raamatupidamise seaduse](#)» § 35 lõigete 2 ja 3 ning § 36 lõike 1 alusel.

[[RTL 2009, 22, 279](#)– jõust. 13.03.2009]

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Riigi raamatupidamise üldeeskirja eesmärk ja üldpõhimõtted

(1) Riigi raamatupidamise üldeeskirja (edaspidi *üldeeskiri*) eesmärgiks on Eesti Vabariigi kui avalik-õigusliku juriidilise isiku (edaspidi *riik*) raamatupidamise ja finantsaruandluse korra kehtestamine ning valitsussektori ja avaliku sektori aruandluse tagamine.

(2) Üldeeskiri lähtub Eesti heast raamatupidamistavast. Üldeeskirjas kirjeldatud arvestusmeetodid tulenevad «Raamatupidamise seadusest» ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest (edaspidi *RTJ*), samuti rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest (edaspidi *IPSAS*).

(3) Üldeeskiri selgitab ja täpsustab Eesti hea raamatupidamistava nõudeid riigi ja «Raamatupidamise seaduse» § 2 lõikes 4 nimetatud riigiraamatupidamiskohustuslase suhtes ning on riigi raamatupidamise sise-eeskirjaks «Raamatupidamise seaduse» § 11 mõistes.

(4) Riigiraamatupidamiskohustuslane kehtestab vastavuses üldeeskirja nõuetega oma raamatupidamise sise-eeskirjas täiendavad arvestuse ja aruandluse nõuded nii riigiraamatupidamiskohustuslasele kui ka selle koosseisus olevatele üksustele, kelle kohta peetakse iseseisvat raamatupidamisarvestust (edaspidi *riigiraamatupidamiskohustuslase üksused*).

(5) Riigiraamatupidamiskohustuslase üksusel võib olla oma raamatupidamise sise-eeskiri, mis võtab arvesse üldeeskirjas ja riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise sise-eeskirjas kehtestatud nõudeid.

§ 2. Üldeeskirja kohaldamine riigile ja riigiraamatupidamiskohustuslastele

- (1) Üldeeskirja kohaldatakse riigile ja riigiraamatupidamiskohustuslasele.
- (2) Kui üldeeskirjas ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse üldeeskirja riigiraamatupidamiskohustuslase üksusele.
- (3) Kui riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamine on tsentraliseeritud, kohaldatakse sellele kõiki üldeeskirjas riigiraamatupidamiskohustuslase üksusele kehtestatud nõudeid.

§ 3. Avaliku sektori üksused ja sidusüksused

- (1) Avaliku sektori üksused üldeeskirja tähenduses on avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja nende otsese või kaudse valitseva mõju all olevad juriidilised isikud.
- (2) Sidusüksused üldeeskirja tähenduses on avaliku sektori üksuste otsese või kaudse (st valitseva või olulise mõju all olevate üksuste kaudu) olulise mõju all olevad juriidilised isikud.
- (3) Kaudse valitseva või olulise mõju all mõistetakse üldeeskirjas mõju juriidilise isiku üle, mida:
 1. üks avaliku sektori üksus omab otsese valitseva ja olulise mõju all olevate üksuste ning nende valitseva ja olulise mõju all olevate üksuste kaudu;
 2. avalik-õiguslikud juriidilised isikud ning nende valitseva ja olulise mõju all olevad isikud omavad ühiselt, kuigi ükski isik eraldi valitsevat või olulist mõju ei oma.
- (4) Valitseva ja olulise mõju määramisel lähtutakse üldeeskirjas «Raamatupidamiseaduse» § 27 lõikes 1 ja RTJ-s 11 esitatud definitsioonidest, samuti IPSAS 06 (Consolidated Financial Statements and Accounting for Controlled Entities) toodud põhimõtetest.
- (5) Avalikku sektorisse kuuluvaid äriühinguid nimetatakse üldeeskirjas tütarettvõtjateks.
- (6) Avaliku sektori üksuste olulise mõju all olevaid äriühinguid nimetatakse üldeeskirjas sidusettevõtjateks.
- (7) Avaliku sektori üksuste ja sidusüksuste nimekiri koos tehingupartnerite koodidega (edaspidi *tehingupartnerite nimekiri*) on esitatud üldeeskirja lisa 2. Valitsevat või olulist mõju omavat üksust väljendab tehingupartneri koodi kolm esimest numbrit ning seda nimetatakse üldeeskirjas konsolideerimisgrupi koodiks.
- (8) Muutusi tehingupartnerite nimekirjas arvestatakse sellest kuupäevast, millal muutus toimus. Avaliku sektori üksus, kelle juures muutus toimub, esitab muutuse kohta informatsiooni e-posti teel kohe Rahandusministeeriumile, esitades ühtlasi muutuse aluseks oleva otsuse nimetuse, numברי ja kuupäeva. Rahandusministeerium informeerib seejärel kohe teisi avaliku sektori üksusi, saates vastava teate e-posti teel üksuste esitatud kontaktisikutele.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 4. Üldeeskirja kohaldamine kohaliku omavalitsuse üksustele, teistele avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele, sihtasutustele, mittetulundusühingutele, Riigimetsa Majandamise Keskusele ja tütarettvõtjatele

Tehingupartnerite nimekirjas iseseisvat tehingupartneri koodi omavad kohaliku omavalitsuse üksused, teised avalik-õiguslikud juriidilised isikud, avalikku sektorisse kuuluvad sihtasutused ja mittetulundusühingud, Riigimetsa Majandamise Keskus ja tütarettvõtjad on kohustatud:

1. esitama saldoandmikke vastavuses üldeeskirjas esitatud arvestuspõhimõtetega üldeeskirja lisades 1, 2, 3, 4 ja 5 esitatud kontoplaani järgi üldeeskirja 3. peatükis esitatud tähtaegadeks ja korras;
- 2) esitama majandusaasta aruandeid vastavalt üldeeskirja §-le 11;
- 3) informeerima muutustest tehingupartnerite nimekirjas vastavalt § 3 lõikele 8.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 5. Üldeeskirja kohaldamine sidusüksustele

Avaliku sektori üksuste olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja sidusettevõtjad on kohustatud:

1. esitama majandusaasta aruandeid üldeeskirja §-s 11 toodud tähtajaks;

2. esitama olulist mõju omavale avaliku sektori üksusele oma bilansi iga kvartali lõpu seisuga hiljemalt kvartalile järgneva kuu 25. kuupäevaks ning kalendriaasta lõpu seisuga hiljemalt järgmise aasta 25. märtsiks.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

2. peatükk KONTOPLAAN

§ 6. Kontoplaan

(1) Kontoplaan koosneb järgmistest koodidest:

- 1) kontode koodid (lisa 1);
- 2) tehingupartnerite koodid (lisa 2);
- 3) tegevusalade koodid (lisa 3);
- 4) allikate koodid (lisa 4);
- 5) rahavoo koodid (lisa 5).

(2) Kontoplaani iga erinevat kombinatsiooni, mis koosneb konto, tehingupartneri, tegevusala, allika ja rahavoo koodist, nimetatakse üldeeskirjas kontokombinatsiooniks.

(3) Valitud kontole lisatakse tehingupartneri, tegevusala, allika või rahavoo kood, kui kontol (lisa 1) on vastavas veerus märges «nõutav».

(4) [Kehtetu – RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

3. peatükk ARUANDED

§ 7. Saldoandmikud

(1) Saldoandmikuks nimetatakse üldeeskirjas kontokombinatsioonide ja nende saldode järjestatud loetelu üldeeskirja lisades 1, 2, 3, 4 ja 5 toodud kontoplaani järgi.

(2) Konsolideeritud saldoandmik on üldeeskirja mõistes saldoandmik, milles konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste omavahelisi varasid, kohustusi, netovara, tulusid ja kulusid kajastavad kontokombinatsioonide saldod on elimineeritud.

(3) Ühist tehingupartneri koodi omavad avaliku sektori üksused esitavad ühise konsolideeritud saldoandmiku.

(4) Saldoandmik esitatakse Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteemi elektroonilises vormis XMLfailina. Saldoandmiku vorm ja täitmise selgitused on esitatud üldeeskirja lisas 6.

(5) Saldoandmike infosüsteemi kasutamiseks väljastab Rahandusministeerium avaliku sektori üksusele selleks vajalikud õigused ja paroolid.

(6) Saldoandmike esitajatel on õigus saldoandmike infosüsteemist vaadata kehtivaid kontoplaani koode, parandada sisestatud saldoandmikke, koostada aruandeid ja päringuid. Konsolideerivatel üksustel on lisaks õigus vaadata konsolideeritavate üksuste andmeid ning koostada nende kohta aruandeid ja päringuid, samuti koostada konsolideerimisgrupi konsolideeritud aruandeid.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

(7) Riigiraamatupidamiskohustuslased, kellel on iseseisvat raamatupidamist pidavaid üksusi, viivad läbi raamatupidamise tsentraliseerimist. Kui raamatupidamine on tsentraliseeritud, määratakse üksustele hiljemalt 2008. aasta algusest ühine tehingupartneri kood ja esitatakse üksuste kohta ühine konsolideeritud saldoandmik.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(8) Riigiraamatupidamiskohustuslastel on iseseisvat raamatupidamist pidavate üksuste raamatupidamise tsentraliseerimine ja nende kohta ühise konsolideeritud saldoandmiku esitamine põhjendatud juhul, kui üksuste detsentraliseeritud raamatupidamise korral tegelevad raamatupidamisega otseselt kuni kaks töötajat (arvestatuna täistööajaga).

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(9) Kohalikud omavalitsused ja muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud võivad omada allüksuste kohta iseseisvaid tehingupartnerite koode kuni 2007. aasta lõpuni ning esitavad raamatupidamiskohustuslase kui ühe

juriidilise isiku kohta ühise saldoandmiku hiljemalt alates 2008. aasta algusest. Ühises saldoandmikus ei esitata omavahelistest tehingutest tulenevaid allüksuste vahelisi saldosisid.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(10) Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruandeid koostavad äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud võivad omada konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste kohta iseseisvaid tehingupartnerite koode kuni 2007. aasta lõpuni ning esitavad konsolideerimisgrupi kohta ühise konsolideeritud saldoandmiku hiljemalt alates 2008. aasta algusest.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(11) Põhjendatud juhtudel taotlevad kohalikud omavalitsused, muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud, äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud Rahandusministeeriumilt loa käesoleva paragrahvi lõigetes 9 ja 10 esitatud tähtaja pikendamiseks.;

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(12) Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste saldoandmike juurde kuulub alates 2008. aastast sellega vastavuses olev meetmeandmik, milles saldoandmikus esitatud tulud ja kulud jaotatakse vastava aasta riigieelarve koostamisel kasutatud meetmetele. Meetmeandmikke koostatakse vastavalt Rahandusministeeriumi koduleheküljel avaldatud riigi tulude ja kulude kulukohtadele ja meetmetele jaotamise juhendile.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 8. Saldoandmiku perioodid

(1) Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksused (tehingupartneri koodi neljas number on 0), kohaliku omavalitsuse üksused (tehingupartneri koodi neljas number on 1), muud valitsussektorisse kuuluvad avalik-õiguslikud juriidilised isikud (tehingupartneri koodi neljas number on 2) ning valitsussektorisse kuuluvad sihtasutused ja mittetulundusühingud (tehingupartneri koodi neljas number on 3) esitavad alates 2008. aastast saldoandmiku iga kuu kohta. Ülejäänud saldoandmikud esitatakse iga kvartali kohta.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(2) Kui saldoandmiku perioodiks on kuu, esitatakse saldoandmik iga kuu kohta kasvavalt kalendriaasta algusest (bilansikontode saldod aruandekuuku lõpu seisuga ja tulemiaruaande kontode saldod perioodi kohta alates kalendriaasta algusest kuni aruandeku lõpuni).

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(3) Kui saldoandmiku perioodiks on kvartal, esitatakse saldoandmik iga kvartali kohta kasvavalt kalendriaasta algusest (bilansikontode saldod aruandekvartali lõpu seisuga ja tulemiaruaande kontode saldod perioodi kohta alates kalendriaasta algusest kuni aruandekvartali lõpuni).

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

§ 9. Saldoandmiku esitamise ja kontrollimise tähtajad

(1) [Kehtetu – RTL 2007, 79, 1369– jõust. 29.10.2007]

(2) Saldoandmikud esitatakse aruandekuule või -kvartalile järgneva kuu viimaseks kuupäevaks, välja arvatud saldoandmikud aasta lõpu seisuga, millised esitatakse hiljemalt järgmise aasta 28. veebruariks.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(3) Kord kvartalis, kvartali lõpu seisuga, viiakse läbi varade, kohustuste, tulude, kulude ja netovara saldode võrdlused teiste saldoandmike esitajatega vastavalt üldeeskirja § 52 lõikele 8. Saldode erinevuste korral, aga ka konsolideerimisgrupisestest täiendavate kannete vajadusel viiakse saldoandmikesse korrigeerimisi vastavuses üldeeskirja § 52 lõikega 8 ja § 53 lõigetega 3 ja 4. Nimetatud võrdlused ja korrigeerimised lõpetatakse 7 tööpäeva jooksul saldoandmike esitamise tähtajast, välja arvatud saldoandmike korral aasta lõpu seisuga. Aasta lõpu seisuga esitatud saldoandmikes tehakse korrigeerimisi (sealhulgas auditeerimise käigus ilmnenuid puuduste likvideerimiseks) kuni järgmise aasta 31. märtsini.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(4) Peale 31. märtsi võib taotleda Rahandusministeeriumilt paranduste sisseviimist aasta lõpu seisuga esitatud saldoandmikesse, kui auditi käigus leitakse aruandekohustuslaste aastaaruandes korrigeerimist vajavaid olulisi vigu. Rahandusministeerium parandab olulisi vigu kuni 30. aprillini.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(5) Kui avaliku sektori üksuse raamatupidamisaruandesse tehakse pärast järgmise aasta 31. märtsi ebaolulisi parandusi või pärast 30. aprilli olulisi parandusi, arvestatakse tehtud parandused saldoandmikes juba järgmise aruandeaasta saldode muutuste hulka.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(6) Konsolideerivad üksused vastutavad oma valitsemisala piires saldoandmike tähtaegse laekumise eest, selgitades hilinemise korral selle põhjused ning informeerides hilinemisest juhtkonna liikmeid.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

§ 10. Saldoandmike konsolideerimine

(1) Saldoandmike infosüsteemis kasutatakse saldoandmike automaatseks konsolideerimiseks tehingupartnerite koode.

(2) Kui riigiraamatupidamiskohustuslane koosneb mitmest raamatupidamiskohustuslase üksusest, koostatakse riigiraamatupidamiskohustuslase saldoandmik tema koosseisus olevate üksuste saldoandmike konsolideerimisel, kus üksuste ühesuguste kontokombinatsioonide saldod liidetakse rida-realt meetodil ja riigiraamatupidamiskohustuslase siseid omavahelisi nõudeid, kohustusi, tulusid ja kulusid kajastavad kontokombinatsioonide saldod, mille tehingupartneri koodi neli esimest numbrit on samad, elimineeritakse.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksuse koosseisus olevad allüksused on esitanud oma iseseisvad saldoandmikud, koostatakse saldoandmike infosüsteemis kohaliku omavalitsuse üksuse saldoandmik, liites kohaliku omavalitsuse üksuse allüksuste ühesuguste kontokombinatsioonide saldod rida-realt meetodil ja elimineerides kohaliku omavalitsuse üksuse sisesed nõuded, kohustused, tulud ja kulud.

(4) Valitsussektori konsolideeritud saldoandmiku koostamiseks liidetakse valitsussektorisse kuuluvate üksuste ühesuguste kontokombinatsioonide saldod ning elimineeritakse kontokombinatsioonide saldod, mille tehingupartneri koodi neljas number on nullist kolmeni.

(5) Riigi konsolideeritud raamatupidamisaruande koostamiseks moodustatakse saldoandmik, milles riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste ühesuguste kontokombinatsioonide saldod liidetakse rida-realt meetodil ja riigisiseseid omavahelisi nõudeid, kohustusi, tulusid ja kulusid kajastavad kontokombinatsioonide saldod, mille tehingupartneri koodi esimesed kolm numbrit on vahemikus 001 kuni 034 ja mille neljas number on 0, elimineeritakse.

(6) Kohaliku omavalitsuse üksuse konsolideerimisgrupi raamatupidamisaruande koostamiseks moodustatakse saldoandmik, milles kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema valitseva mõju all olevate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja tütarettevõtjate saldoandmike ühesuguste kontokombinatsioonide saldod liidetakse rida-realt meetodil ja nendevahelisi nõudeid, kohustusi, netovara, tulusid ja kulusid kajastavad kontokombinatsioonide saldod, mille tehingupartneri koodi kolm esimest numbrit on samad ja neljas number on vahemikus 0 kuni 5, elimineeritakse.

(7) Muu avalik-õigusliku juriidilise isiku konsolideerimisgrupi raamatupidamisaruande koostamiseks moodustatakse saldoandmik, milles muu avalik-õigusliku juriidilise isiku ja tema valitseva mõju all olevate sihtasutuste, mittetulundusühingute ja tütarettevõtjate ühesuguste kontokombinatsioonide saldod liidetakse rida-realt meetodil ja nendevahelisi nõudeid, kohustusi, netovara, tulusid ja kulusid kajastavad kontokombinatsioonide saldod, mille tehingupartneri koodi kolm esimest numbrit on samad ja neljas number on vahemikus 0 kuni 5, elimineeritakse.

(8) Riigi konsolideerimisgrupi raamatupidamisaruande koostamiseks moodustatakse saldoandmik, milles riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste, riigi valitseva mõju all olevate sihtasutuste, mittetulundusühingute, Riigimetsa Majandamise Keskuse ja tütarettevõtjate ühesuguste kontokombinatsioonide saldod liidetakse rida-realt meetodil ja nendevahelisi nõudeid, kohustusi, netovara, tulusid ja kulusid kajastavad kontokombinatsioonide saldod, mille tehingupartneri koodi kolm esimest numbrit on vahemikus 001 kuni 034 ja neljas number vahemikus 0 kuni 5, elimineeritakse.

(9) Avaliku sektori koondaruande koostamiseks moodustatakse saldoandmik, milles kõigi avaliku sektori üksuste ühesuguste kontokombinatsioonide saldod liidetakse rida-realt meetodil ja avaliku sektori üksuste vahelisi nõudeid, kohustusi, netovara, tulusid ja kulusid kajastavad kontokombinatsioonide saldod, mille tehingupartneri koodi kolm esimest numbrit on vahemikus 001 kuni 799 ja neljas number vahemikus 0 kuni 5, elimineeritakse.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 11. Majandusaasta aruanne

(1) Riigiraamatupidamiskohustuslane koostab majandusaasta aruande lähtudes üldeeskirja lisa 7 toodud vormist. Esitatud andmed peavad vastama riigiraamatupidamiskohustuslase saldoandmikule.

(2) Riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande koosseisus oleva riigieelarve täitmise aruande koostamiseks kasutavad riigiraamatupidamiskohustuslased e-Riigikassa programmist saadud aruandeid.

(3) Riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande kinnitab üldeeskirja § 12 lõikes 2 nimetatud riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise eest vastutav isik.

(4) [Kehtetu – [RTL 2006, 85, 1547](#)– jõust. 8.12.2006]

(5) Kohalikud omavalitsused, muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud, avalikku sektorisse kuuluvad sihtasutused, mittetulundusühingud, Riigimetsa Majandamise Keskus ja tütarettevõtjad koostavad majandusaasta aruande vastavuses üldeeskirjas esitatud arvestuspõhimõtetega, lähtudes «Raamatupidamise seaduses» ja RTJ-des toodud nõuetest aastaaruandele.

[[RT III 2008, 52, 360](#)– jõust. 15.12.2008 – Osaliselt kehtetu osas, milles see kohustab kohalikke omavalitsusi lähtuma majandusaasta aruande koostamisel RTJ-des toodud nõuetest.]

(6) Kui RTJ-des esitatud arvestuspõhimõtted erinevad üldeeskirjas sätestatud arvestuspõhimõtetest, lähtuvad avaliku sektori üksused majandusaasta aruande koostamisel üldeeskirjas sätestatud arvestuspõhimõtetest.

(7) Kohalikud omavalitsused ja muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud avaldavad oma nõuetekohaselt kinnitatud majandusaasta aruande koos selle kõikide osadega oma veebilehel 7 tööpäeva jooksul aruande kinnitamisest, teatades sellest seejärel koheselt Rahandusministeeriumile, või esitavad nõuetekohaselt kinnitatud majandusaasta aruande koos selle kõikide osadega Rahandusministeeriumile 7 tööpäeva jooksul aruande kinnitamisest.

[[RTL 2006, 85, 1547](#)– jõust. 8.12.2006]

(8) Tütarettevõtjad, avaliku sektori üksuste valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused ja mittetulundusühingud, Riigimetsa Majandamise Keskus ning sidusettevõtjad esitavad oma nõuetekohaselt kinnitatud majandusaasta aruande valitseva või olulise mõju teostajale 7 tööpäeva jooksul aruande kinnitamisest.»;

[[RTL 2006, 85, 1547](#)– jõust. 8.12.2006]

(9) Riigiraamatupidamiskohustuslased ja riigiraamatupidamiskohustuslase üksused, kes koostavad ja esitavad Rahandusministeeriumile eelarve koostamise lähtedokumendina tegevuskava, esitavad Rahandusministeeriumile tegevusaruande koostamise lähtedokumendina tegevuskava täitmise aruande, mis kajastab planeeritud tegevusi ja kulutusi ning neile vastavaid tegelikke andmeid. Eelarveaasta kohta koostatud tegevuskava täitmise aruande vorm avaldatakse Rahandusministeeriumi koduleheküljel koos vastava täitmise juhendiga. Tegevuskava täitmise aruanne esitatakse Rahandusministeeriumile kalendriaasta kohta koostatud saldoandmiku esitamise tähtajaks.

[[RTL 2005, 26, 366](#)– jõust. 11.03.2005]

(10) Avaliku sektori üksused, kes koostavad majandusaasta aruandeid Eesti hea raamatupidamistava alusel, vastutavad selle eest, et majandusaasta lõpu seisuga koostatud saldoandmikud või moodustatud konsolideeritud saldoandmikud vastavad majandusaasta aruandes esitatud raamatupidamisandmetele. Erinevuste kohta, mis tulenevad parandustest vastavalt üldeeskirja § 9 lõikest 5, esitatakse Rahandusministeeriumile selgitus. Avaliku sektori üksused, kes koostavad majandusaasta aruandeid rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel, esitavad Rahandusministeeriumile selgituse vahede kohta saldoandmikus ja aastaaruandes, kui üldeeskirjas esitatud arvestuspõhimõtted ei vasta aastaaruandes rakendatud arvestuspõhimõtetele.

[[RTL 2006, 85, 1547](#)– jõust. 8.12.2006]

4. peatükk RIIGI RAAMATUPIDAMISE KORRALDUS

§ 12. Riigi raamatupidamissüsteemi struktuur

(1) Riigi raamatupidamist peetakse detsentraliseeritult riigiraamatupidamiskohustuslaste kaupa.

(2) Riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise eest vastutab riigiraamatupidamiskohustuslase juht.

(3) Riigiraamatupidamiskohustuslase igapäevast tegevust, sealhulgas raamatupidamise korraldust juhivad tegevjuhtkond.

(4) Riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamist korraldab vahetult pearaamatupidaja, kelle õigused, kohustused ja vastutus määratakse tema ametijuhendis.

(5) Riigiraamatupidamiskohustuslane korraldab oma raamatupidamisarvestust oma valitsemis- või haldusala ulatuses, kehtestades vastavad reeglid raamatupidamise sise-eeskirjas. Kui riigiraamatupidamiskohustuslane koosneb riigiraamatupidamiskohustuslase üksustest, kehtestatakse riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise sise-eeskirjas reeglid ka neile.

(6) Riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise sise-eeskirjas määratakse vastutuse jagunemine riigiraamatupidamiskohustuslase ja selle iseseisvat raamatupidamist pidavate üksuste vahel.

§ 13. Varade ja kohustuste kajastamine

(1) Vara kajastatakse selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse bilansis, kes omab antud vara üle valitsevat mõju (st kontrollib antud vara kasutamist) ja kannab põhilisi antud vara kasutamisega seotud riske. Valitsev mõju vara üle tähendab üldeeskirja mõistes üldjuhul võimet kasutada vara oma majandustegevuses, isegi juhul, kui sellega ei kaasne majanduslikku tulu.

(2) Kui mitmed riigiraamatupidamiskohustuslase üksused finantseerivad ühiselt vara soetamist ja kasutavad hiljem saadud vara ühiselt, kusjuures vara ei ole võimalik füüsiliselt erinevatele kasutajatele jaotada, jaotatakse finantseerijate ühise kirjaliku kokkuleppe alusel vara nii, et igaüks võtab arvele tema poolt kasutatava osa varast või juhul, kui nimetatud osa maksumus jääb allapoole põhivara arvelevõtmise alampiiri, kannab vara soetamiseks tehtud kulud aruandeperioodi tulemiaruaandes kuluks, tehes arvele võetud vara kaardile märkuse «osa ühisest varast, alus ...».

(3) Kui üks riigiraamatupidamiskohustuslase üksus finantseerib teiste üksuste varade soetust, antakse soetatud varad üle nende kasutajate bilanssi.

(4) Nõuded kajastatakse üldjuhul selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse raamatupidamises, kes esindab riiki nõude sissenõudmisel.

(5) Finantsinvesteeringud (aktsiad, võlakirjad ja muud väärtpaberid) kajastatakse üldjuhul selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse raamatupidamises, kes esindab riiki tehingutes nende finantsinvesteeringutega.

(6) Tütar- ja sidusettevõtjate netovarad kajastatakse üldjuhul selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse raamatupidamises, kes esindab riiki tütar- või sidusettevõtja üld- või osanike koosolekul.

(7) Sihtasutuste ja mittetulundusühingute netovarad kajastatakse selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse raamatupidamises, kellel on vastava isiku üle suurim kontrollitase – kes teostab riigi asutajaõigusi, kinnitab aastaaruande, omab õigust nimetada suuremat osa kõrgema või tegevjuhtkonna liikmetest, algatada vastava isiku lõpetamist või likvideerimist, kellele isiku likvideerimisel või lõpetamisel kuulaks üleandmisele võlanõuete rahuldamisel allesjääv vara, või eksisteerib muu taoline suhe.

(8) Kohustused kajastatakse selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse raamatupidamises, kes on kas juriidiliselt kohustatud antud kohustust täitma või on varasema tegevuse käigus neid kohustusi täitnud.

(9) Laenud ja muud võlakohustused kajastatakse selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse raamatupidamises, kes esindab riiki nendes õigussuhetes. Riiklikud õppelaenud, mille osas on riigitagatis rakendunud, kajastatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi raamatupidamises, kuna viimane on kohustatud tegelema nende hindamise ja sissenõudmisega.

(10) Riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse bilansis ei kajastata varasid, mille soetusmaksumust ega õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt mõõta, samuti kohustusi, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega mõõta. Selliste varade ja kohustuste olemasolu (võimalusel koos hinnanguga nende võimaliku väärtuse kohta) kajastatakse bilansivälistel kontodel ja avalikustatakse riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise aastaaruandes.

(11) Riigiraamatupidamiskohustuslase varade ja kohustuste jagamine oma üksuste vahel täpsustatakse vajadusel riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise sise-eeskirjas. Riigiraamatupidamiskohustuslane on kohustatud tagama, et kõik tema varad ja kohustused kajastuvad riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamisaruannetes ainult üks kord ja riigiraamatupidamiskohustuslase üksuste vahelised sisemised nõuded ja kohustused on elimineeritud.

§ 14. Tulude ja kulude kajastamine

(1) Maksud kajastatakse selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tulemiaruanDES, kes on seaduse alusel määratud maksu saajaks. Lõivud, tulu majandustegevusest ja muud tulud kajastatakse selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tulemiaruanDES, kes vastava tulu eest kaupu müüs või teenust osutas.

(2) Kui seaduses nähakse ette kogutud maksu, lõivu või muu tasu edasiandmine, kajastatakse arvelevõetud tulu samaaegselt kuludes edasiantava tasuna. Edasiantud maksu, lõivu või muu tasu saaja kajastab tulu vastavalt edasiandja poolt esitatud teatisele.

(3) Kulud kajastatakse selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tulemiaruanDES, kelle tegevuseks kulu kasutati. Kui riigiraamatupidamiskohustuslase üksus finantseerib osaliselt või täielikult teiste riigiraamatupidamiskohustuslaste kulusid, annab finantseerija vastavad kulud üle nendele, kes selle kulu eest kaupu, teenuseid või muid hüvesid said.

(4) Varast või kohustusest otseselt tekkivad tulud ja kulud kajastatakse üldjuhul selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tulemiaruanDES, kelle bilansis on kajastatud vastav vara või kohustus.

(5) Riigiraamatupidamiskohustuslase tulude ja kulude jagamine oma üksuste vahel täpsustatakse vajadusel riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise sise-eeskirjas. Riigiraamatupidamiskohustuslane on kohustatud tagama, et kõik tema tulud ja kulud kajastuvad riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamisaruannetes ainult üks kord ja riigiraamatupidamiskohustuslase üksuste vahelised sisemised tulud ja kulud on elimineeritud.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

(6) Tsentraliseeritud raamatupidamise korral peetakse riigiasutuste kohta eraldi tulude ja kulude arvestust.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

§ 15. Dokumentide ja rahaliste ülekannete kontrollimine

(1) Raamatupidamise sise-eeskirjas sätestatakse nõuded raamatupidamise algdokumentide koostamiseks ja kontrollimiseks, andmete sisestamiseks raamatupidamise infosüsteemi, raamatupidamisregistrite inventeerimiseks ja dokumentide säilitamiseks. Samas sätestatakse nõuded dokumentide ja aruannete esitamise tähtaegade kohta.

(2) Raamatupidamisüksuse töötajate vastutus määratakse ametijuhendites.

(3) Raamatupidamise sise-eeskirjas kehtestatakse dokumentide kontrolli nõuded ning määratakse, kes vastutab selle eest, et:

- 1) dokument kajastab majandustehingut õigesti;
- 2) dokumendil kajastatud kogused, hinnad ja muud tingimused vastavad eelnevalt sõlmitud lepingutele;
- 3) tehing on seaduspärane ja vajalik;
- 4) tehing on kooskõlas eelarvega;
- 5) tehingu tingimused vastavad parimatele analoogsete tehingute tingimustele;
- 6) kokkulepete sõlmimisel on lähtutud kokkuvõtte printsiibist.

(4) Raamatupidamisüksuse töötajad tagavad dokumentide kontrollimisel ja ülekandedokumentide ettevalmistamisel järgmiste andmete kontrollimise ja õige sisestamise raamatupidamisarvestuse infosüsteemi:

- 1) tehingu teostamise kooskõla eelarve täitmise jälgimise põhimõtetele;
- 2) raamatupidamiskontode, tehingupartneri, tegevusala, allika, rahavoo ja eelarveklassifikaatori koodide õigsus;
- 3) maksetähtpäev;
- 4) tekkepõhine periood;
- 5) saaja andmed, sh juhul, kui ostudokumendil on kajastatud käibemaks, kontroll selle kohta, kas hankija on registreeritud käibemaksukohustuslane või mitte ja kas arve on vormistatud vastavalt käibemaksuseadusele;
- 6) kas antud kauba, teenuse või muu hüve eest ei ole juba varem tasutud;
- 7) kas ostutehing kontrolliti vastavalt dokumentide kontrolli nõuetele ja kinnitati selleks volitatud isiku(te) poolt.

(5) Dokumentide kontrolli nõuded peavad tagama volitatud (allkirjaõigusliku) isiku ja raamatupidamise üksuse töötaja isiku lahususe. Volitatud isiku (isikud) määrab asutuse juht kirjalikult temale antud volituste piires. Iga algdokument peab olema allkirjastatud nii volitatud isiku kui ka raamatupidamise üksuse töötaja poolt.

(6) Rahaliste ülekannete tegemisel osalevad võimalusel kaks isikut. Elektrooniliste ülekannete tegemiseks jaotatakse õigused sel juhul nii, et üks isik ei saaks ainuisikuliselt ülekannet teostada. Selleks peab ülekannet sisestav isik olema erinev ülekannet aktsepteerivast isikust. Sularahakassa väljamineku orderi kinnitab lisaks kassapidajale teine isik.

(7) Maksete ülekandmise tingimused peavad reeglina andma võimaluse tasuda 14 kuni 30 päeva jooksul pärast kauba, teenuse või muu hüve saamist, kuna ülekandjal peab jääma aega alusdokumentide nõuetekohaseks kontrollimiseks ning tulevaste rahavoogude planeerimiseks.

(8) Ettemaksete tasumist võimaluse korral välditakse.

5. peatükk
AVALIKU SEKTORI SISESED MAJANDUSTEHINGUD

§ 16. Avaliku sektori siseste majandustehingute kajastamise üldpõhimõtted

(1) Avaliku sektori siseste varade, kohustuste, tulude ja kulude eristamine toimub tehingupartneri koodi alusel.

(2) Tehingupartnerite koodid on moodustatud järgmiselt: koodid algusega 001–799 kuuluvad avaliku sektori ja sidusüksustele ning koodid algusega 800–999 ülejäänud isikutele. Koodid 001–799 näitavad avaliku sektori sisest konsolideerimisgruppi.

(3) Koodi neljas number näitab avaliku sektori või sidusüksuse liiki:

- 1) 0 – riigiraamatupidamiskohustuslased ja nende üksused;
- 2) 1 – kohaliku omavalitsuse üksused ja nende allüksused;
- 3) 2 – valitsussektorisse kuuluvad muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud;
- 4) 3 – valitsussektorisse kuuluvad sihtasutused;
- 5) 4 – tütaretevõtjad;
- 6) 5 – valitsussektorisse mittekuuluvad avalik-õiguslikud juriidilised isikud ning valitseva mõju all olevad valitsussektorisse mittekuuluvad sihtasutused ja mittetulundusühingud;
- 7) 6 – sidusettevõtjad;
- 8) 7 – olulise mõju all olevad sihtasutused ja mittetulundusühingud.

(4) Muud osalused ei oma iseseisvat tehingupartneri koodi ja need kajastatakse tehingupartneri koodiga, mis algab kolmekohalise koodiga 800–999.

(5) Konsolideerimiseks on vajalik, et arved, teatised vms alusdokumendid oleksid vormistatud nii, et tehingupartner saaks aru, millistel kontodel ja millises aruandeperioodis on dokumendi koostaja tehingut kajastanud. Samuti peab dokumendis tehingupartnerile teada andma dokumendi väljastaja tehingupartneri koodi.

(6) Kõiki riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelisi, sealhulgas nii ühe riigiraamatupidamiskohustuslase piires kui ka erinevate riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelisi, samuti ühe kohaliku omavalitsuse üksuse allüksuste vahelisi varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikuseid üleandmisi nimetatakse siireteks. Riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamisaruande koostamisel elimineeritakse riigiraamatupidamiskohustuslase siseseid siirded. Riigi raamatupidamise koondaruande koostamisel elimineeritakse kõikide riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelised siirded. Kohaliku omavalitsuse üksuse aruande koostamisel elimineeritakse kohaliku omavalitsuse üksuse allüksuste vahelised siirded.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 17. Siirded riigieelarvega

(1) Igal päeval e-Riigikassa infosüsteemi kaudu riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse poolt üle kantud summad kajastatakse raamatupidamiskontodel samal päeval Rahandusministeeriumi poolt riigiraamatupidamiskohustuslase üksusele ülekantud siirdena ja riigiraamatupidamiskohustuslase üksusele laekunud summad kajastatakse raamatupidamiskontodel samal päeval riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse poolt Rahandusministeeriumile ülekantud siirdena.

(2) Kui riigiraamatupidamiskohustuslase üksusel on sularahakassa, kehtestab riigiraamatupidamiskohustuslane sularahakassa eeskirja, kus muuhulgas sätestatakse kassa maksimaalne limiit, e-Riigikassas asuvale pangakontole inkasseerimise kord ning kassa dokumenteerimise, inventeerimise ja turvanõuded.

(3) Kui riigiraamatupidamiskohustuslase üksus on saanud Rahandusministeeriumilt loa iseseisva pangakonto kasutamiseks, kajastab ta kontol oleva raha jääki oma bilansis. Rahandusministeeriumiga lepatakse kokku konto jäägi üleandmine e-Riigikassas asuvale pangakontole ja nähakse ette vastavate kontode kajastamine riigieelarve täitmise aruandes.

(4) Riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tegevuskulud kajastatakse raamatupidamisarvestuses tavaliselt järgmiselt:

- 1) riigiraamatupidamiskohustuslase üksus teeb teingu tekkepõhise kuupäevaga kande: Deebet Tegevuskulud (konto liigid 4, 5, 6); Deebet Käibemaksukulu (konto 601000), kui üksusel ei ole õigust käibemaksu sisendkäibemaksuks arvata, või Deebet Sisendkäibemaks (103701), kui üksusel on õigus käibemaks sisendkäibemaksuks arvata; Kredit Võlad hankijatele (201000);
- 2) ülekande tegemise kuupäeval teeb riigiraamatupidamiskohustuslase üksus kande (kulu tasutakse riigieelarvest): Deebet Võlad hankijatele (201000); Kredit Siirded eelarvest (700000, tulukonto);
- 3) Rahandusministeerium kajastab riigiraamatupidamiskohustuslase üksusele antud siiret maksepäeval järgmiselt: Deebet Siirded eelarvest (710000, kulukonto); Kredit Pank (100100), kui makse saaja ei ole teine

riigiraamatupidamiskohustuslase üksus, või Laekumiste siirded eelarvesse (700001, tulukonto), kui makse saaja on teine riigiraamatupidamiskohustuslase üksus.

(5) Riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse põhivara soetus kajastatakse raamatupidamisarvestuses tavaliselt järgmiselt:

- 1) riigiraamatupidamiskohustuslase üksus teeb põhivara soetuse tekkepõhise kuupäevaga kande: Deebet Põhivara (kontoklass 15); Deebet Käibemaksukulu (601000) või sisendkäibemaks (103701); Krediid Võlad hankijatele põhivara eest (201010) põhivara soetuse summas ilma käibemaksuta; Krediid Võlad hankijatele toodete ja teenuste eest (201000) käibemaksu summas;
- 2) võlad hankijatele grupis kasutatakse spetsiaalset kontot Võlad hankijatele põhivara eest (201010), et saada informatsiooni põhivara soetuse õigeks kajastamiseks rahavoogude aruandes;
- 3) kui arvel on kajastatud nii tegevuskulud kui ka põhivara, kajastatakse tegevuskulude ja käibemaksu osa kontol 201000 ja põhivara osa ilma käibemaksuta kontol 201010;
- 4) kui kasutatav raamatupidamisprogramm võimaldab iga arve kajastamiseks ainult üht hankija kontot, valitakse hankija konto olenevalt sellest, kumb neist on rahaliselt suurem;
- 5) ülekanne tegemise kuupäeval teeb riigiraamatupidamiskohustuslase üksus kande (soetus tasutakse riigieelarvest): Deebet Võlad hankijatele põhivara eest (201010); Deebet Võlad hankijatele ostetud toodete ja teenuste eest (201000); Krediid Siirded eelarvest (700000, tulukonto);
- 6) Rahandusministeerium kajastab riigiraamatupidamiskohustuslase üksusele antud siiret maksepäeval samuti nagu tegevuskulude siiret: Deebet Siirded eelarvest (710000, kulukonto); Krediid Pank (100100), kui makse saaja ei ole teine riigiraamatupidamiskohustuslase üksus, või Laekumiste siirded eelarvesse (700001, tulukonto), kui makse saaja on teine riigiraamatupidamiskohustuslase üksus.

(6) Riigiraamatupidamiskohustuslase tulud kajastatakse tavaliselt järgmiselt:

- 1) riigiraamatupidamiskohustuslase üksus teeb tulu arvelevõtmise tekkepõhise kuupäevaga kande: Deebet Maksu-, lõivu-, trahvinõuded (kontogrupp 1020) või Nõuded müüdü toodete ja teenuste eest (kontogrupp 1030); Krediid Tegevustulud (kontorühm 3); Krediid Käibemaks (203001), kui tulu saaja on käibemaksukohustuslane ja tulu kuulub käibemaksuga maksustamisele;
- 2) tulude laekumise kuupäeval teeb riigiraamatupidamiskohustuslase üksus kande (tulu võeti riigieelarve laekumiseks): Deebet Siirded eelarvesse (710001, kulukonto); Krediid Nõuded (kontogrupp 1020 või 1030);
- 3) Rahandusministeerium kajastab riigiraamatupidamiskohustuslase üksuselt saadud siiret laekumise kuupäeval kandega: Deebet Pank (100100), kui maksja ei ole teine riigiraamatupidamiskohustuslase üksus, või Deebet Siirded eelarvest (710000, kulukonto), kui maksja on teine riigiraamatupidamiskohustuslase üksus; Krediid Laekumiste siirded eelarvesse (700001, tulukonto).

(7) Kuna riigiraamatupidamiskohustuslaste üksused kannavad kõik saadud tulud riigieelarvesse ning saavad kõikideks kulutusteks raha riigieelarvest, peab riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tekkepõhise arvestuse tulema olema alati null (välja arvatud Rahandusministeerium). Aruandeperioodi jooksul tehakse siirete kandeid kassapõhiselt. Aruandeperioodi lõpul, pärast kõikide tekkepõhiste kannete läbiviimist, viiakse riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tulemiaruanne nulli järgmiselt:

- 1) kui tulema enne korrigeerimist on positiivne, peab aasta algusest tehtud kanne olema: Deebet Tekkepõhised siirded eelarvesse (710002, kulukonto); Krediid Tekkepõhiste siirete kohustus (203500);
- 2) kui tulema enne korrigeerimist on negatiivne, peab aasta algusest tehtud kanne olema: Deebet Tekkepõhiste siirete nõue (103500); Krediid Tekkepõhised siirded eelarvest (700002, tulukonto);
- 3) Rahandusministeerium teeb vastupidised kanded vastavalt riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse saldoandmikus kajastatud tekkepõhiste siirete konto saldode.

§ 18. Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste asutamine, lõpetamine ja ümberkorraldamine

(1) Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste asutamise, lõpetamise ja ümberkorraldamise korral lähtutakse Vabariigi Valitsuse 8. oktoobri 1996. a määrusega nr 244 kinnitatud «Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise korrast».

(2) Asutatavad või ühendavad üksused võtavad saadud varad ja kohustused arvele, võttes aluseks nende bilansilised väärtused üleandva üksuse bilansis üleandmise momendil. Kui riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste lõpetamine ei toimu uue majandusaasta algusest, antakse samal moel üle ka majandusaasta algusest kogunenud tulude ja kulude kontode saldod. Raamatupidamisprogrammis tehakse üleandmise-vastuvõtmise kuupäeval kanded, mis viivad üleandja kontod nulli. Vastuvõtja võtab üleantud kontode saldod samast kuupäevast oma kontodele arvele.

(3) Kui riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse varad ja kohustused antakse osaliselt või täielikult ümberkorraldamise käigus üle üksusele, kes ei kuulu riigi koosseisu, lähtutakse raamatupidamises üleandmisega seotud dokumentidest vastavalt «Riigivaraseadusele» ja «Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seadusele». Üleandmise kuupäeva seisuga viiakse üle antud varad ja kohustused bilansist välja. Kui varad ja kohustused antakse mitterahalise sissemaksena üle eraõigusliku juriidilise isiku aktsia-, osa- või sihtkapitali, võetakse nende bilansist väljaviimisel arvele finantsinvesteering (kontorühm 150). Mitterahalise sissemaks objektiks oleva riigile kuuluva vara õiglase väärtuse hindamisel lähtutakse turuhinnast, kui vara on võimalik vabalt võõrandada ja kui varale eksisteerib aktiivne turg, ja amortiseeritud taastamismaksumusest, kui vara ei ole võimalik vabalt võõrandada ja sellele ei eksisteeri turgu. Vastavalt «Riigivaraseadusele» toimuva riigivara tasuta võõrandamise korral lähtutakse käesoleva üldeeskirja § 44 lõikest 3 ja tasuta kasutusse andmise korral lähtutakse käesoleva üldeeskirja § 44 lõikest 4.

[RTL 2005, 26, 366– jõust. 11.03.2005]

§ 19. Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelised siirded

(1) Kui riigiraamatupidamiskohustuslase üksus annab varasid, kohustusi, tulusid või kulusid üle teisele riigiraamatupidamiskohustuslase üksusele, võib nende üleandmine toimuda:

- 1) koos raha tasumisega, et kajastada vastav tehing riigieelarve täitmisenä – sel juhul võetakse nõue või kohustus netosummas (üleantud varad ja kulud miinus üleantud kohustused ja tulud) tekkepõhiselt arvele kontol 103000 (raha saaja) või 201000 (raha maksja) ning vastav konto suletakse ülekandepäeval;
- 2) riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelise mitterahalise siirdena – sel juhul kajastatakse siirdest saadud netotulu (konto 700010) või netokulu (konto 710010) (üleantud varad ja kulud miinus üleantud kohustused ja tulud).

(2) Enne üleandmist peab üleandja veenduma, et varad ja kohustused on hinnatud vastavalt üldeeskirjale, mille tulemusena ei teki vastuvõtjal vastuvõtmise momendil täiendavaid tulusid ega kulusid.

(3) Vara või kohustus antakse üle koos sellega seotud bilansisaldodega. Vastuvõtja peab võtma arvele samasugused bilansisaldod, mis olid enne üleandmist arvel üleandja bilansis. Kui antakse üle materiaalselt või immateriaalselt põhivara, antakse üle eraldi soetusmaksumus ja kulum ning vastuvõtja võtab samuti arvele nii üleantud soetusmaksumuse kui ka kulumi. Kui antakse üle nõue, peab üle andma ka nõude ebatõenäoliseks tunnistanud osa ning vastuvõtja võtab eraldi arvele nõude ja selle ebatõenäoliseks tunnistanud osa.

[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(4) Üleandmisel näidatakse ära üleandja raamatupidamiskanded, nende kuupäev ja üleandja tehingupartneri kood ning vastuvõtja peab tegema vastuvõtmise kanded sama kuupäevaga, kasutades õigeid kontosid ja üleandja tehingupartneri koodi.

6. peatükk TEGEVUSTULUD

§ 20. Maksud

(1) Riiklikest maksudest tulenevad tulud kajastatakse vastavat maksu sisse nõudva halduri raamatupidamises kontoklassis 30. Kui maksutulu kuulub seaduse alusel edasiandmisele, kajastatakse maksutulu arvelevõtmisel ka maksu edasiandmise kulu (kontogrupp 6015). Kulu arvestamisel võetakse arvesse perioodi jooksul ebatõenäoliselt laekuvaks loetud nõudeid (kontogrupp 6012), mille võrra vähendatakse edasiantavat kulu. Edasiantud maksude saajad kajastavad maksutulu samuti kontoklassis 30.

(2) Maksutulude üle peetakse arvestust tekkepõhiselt. Nõue kajastatakse hetkel, kui on võimalik usaldusväärselt hinnata nõudeõiguse suurust. Maksudeklaratsioonide alusel kogutavate maksude nõuded kajastatakse deklaratsioonide laekumisel, näidates maksutulu selles perioodis, mille kohta antud deklaratsioon esitati. Kui vastav tekkepõhine periood on juba suletud ja perioodi raamatupidamisaruanne on koostatud, kajastatakse tulu esimeses avatud perioodis.

(3) Kui maksudeklaratsioonide ja raamatupidamise andmebaas on erinevad, võib maksutulu ja laekumiste andmeid raamatupidamisprogrammi üle kanda igakuuliste koondkannetena olenevalt aruande lõpetamise kuupäevadest. Aruande lõpetamisel selgitatakse ka kuu lõpuks maksmata jäänud ja ettemakstud maksude saldod ning tehakse maksunõuete ja ettemaksete saldode korrigeerimised.

(4) Maksutulude kajastamine toimub tekkepõhise kandega: Deebet Maksunõuded (kontogrupp 1020); Krediid Maksutulu (kontoklass 30).

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(5) Maksutulude laekumisel näitab saaja maksunõuete vähenemist (Kreedid kontogrupp 1020). Maksuhalduri kande deebetkonto võib olla: 710001, kui laekunud tulu balansseeritakse riigieelarvesse; kontogrupi 1001 konto, kui laekunud tulu kanti pangas avatud erikontole edasijaotamiseks; kontogrupi 2030 konto, kui laekunud tulu kantakse automaatselt panga vahendusel seaduse alusel määratud saajale.

(6) Seaduse alusel edasiantavat tõenäoliselt laekuvat maksutulu kajastab maksuhaldur tekkepõhiselt kontogrupis 6015 kuluna ja kontogrupis 2030 kohustusena, kui maksutulu saaja ei ole riigiraamatupidamiskohustuslase üksus, ning kontol 700010, kui maksutulu saaja on riigiraamatupidamiskohustuslase üksus (Sotsiaalkindlustusamet).

(7) Maksutulude edasiandmiseks koostab maksude edasiandja saajale vastava teatise, milles kajastatakse aruandeperioodi lõpuks üle kandmata jäänud edasiantava maksu netokohustus, mis arvutatakse lähtudes maksuhalduri bilansis kajastatud aruandeperioodi lõpuks laekumata jäänud tõenäoliste nõuete summast,

saadud maksude ettemaksete summast (miinus) ja ülekanmata laekumiste summast (pluss). Igakuuline maksutulude edasiandmise teatis saadetakse saajatele, kes võtavad selle alusel tulu arvele kontoklassis 30 ja nõude kontogrupis 1020, kui saaja ei ole riigiraamatupidamiskohustuslase üksus, või kontol 710010, kui saaja on riigiraamatupidamiskohustuslase üksus, näidates tehingupartnerina maksuhalduri.

(8) Maksude edasiandmise ülekanne päeval näitab maksuhaldur kohustuse vähenemist (Deebet kontogrupp 2030) ja edasiantud maksu saaja nõude vähenemist (Kreedit kontogrupp 1020).

§ 21. Lõivud

(1) Tulu lõivudest kajastab kontorühmas 320 üksus, kelle poolt osutatava toimingu eest vastav lõiv tasumisele kuulus, tekkepõhiselt lõivuga maksustatud toimingu tegemise kuupäevaga. Kui toimingute ja laekumiste kohta peetakse eraldi analüütilist arvestust, või tulu kajastada kord kuus koondkandega antud kuus osutatud toimingute kohta.

(2) Väikeste lõivumäärade (kuni 1000 kr toimingu kohta) korral või juhul, kui ajavahemik lõivu laekumisest kuni toimingu teostamiseni on tavaliselt lühike (kuni üks kuu), võib kajastada lõivutulu kassapõhisel põhimõttel, kui tekkepõhise arvestuspõhimõtte rakendamine on keerukas ja aeganõudev. Raamatupidamise sise-eeskirjas põhjendatakse sel juhul iga lõivuga maksustatud toiminguliigi kohta selle kassapõhise arvestuspõhimõtte valikut ning selgitatakse, kuidas tagatakse kontroll selle üle, kas kõikide toimingute eest on lõivud tasutud.

3) Kui lõivuga maksustatud üksiktoimingute arv on nii suur, et raamatupidamiskontodel kajastamisest ei piisa kontrolli teostamiseks, kas kõikide toimingute eest on lõivud tasutud, kasutatakse lõivude üle arvestuse pidamiseks spetsiaalset infosüsteemi, mis peab ühtlasi võimaldama vajalikke väljavõtteid raamatupidamiskannete tegemiseks, sealhulgas toetama tehingupartnerite koodide õiget kasutamist.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 22. Trahvid

(1) Tulu trahvidest kajastatakse sarnaselt lõivudele tekkepõhiselt kontogrupis 3880 selle riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tuludes, kes trahvi määrab. Trahvid laekuvad selleks avatud pangakontole, kus neid eristatakse tulu saajaks olevate üksuste viitenumbrite järgi.

(2) Trahvid võetakse tekkepõhiselt arvele nende väljakirjutamise (määramise) kuupäeval kandega: Deebet Trahvinõuded (102090); Kreedit Trahvid (kontogrupp 3880, tulukonto).

(3) Kui trahvide arv on nii suur, et raamatupidamiskontodel kajastamisest ei piisa kontrolli teostamiseks määratud trahvide ja nende laekumiste kohta, kasutatakse trahvide üle arvestuse pidamiseks spetsiaalset infosüsteemi, mis peab ühtlasi võimaldama vajalikke väljavõtteid raamatupidamiskannete tegemiseks, sealhulgas toetama tehingupartnerite koodide õiget kasutamist.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(4) [Kehtetu – RTL 2007, 79, 1369– jõust. 29.10.2007]

§ 23. Toodete ja teenuste müük ja muud tulud

(1) Tulusid toodete ja teenuste müügist kajastatakse kontorühmades 322 ja 323. Muud tulud, sealhulgas kasum või kahjum varade müügist kajastatakse kontoklassis 38. Finantstulud kajastatakse kontoklassis 65. Tulu tekkimise momendi ja tulu suuruse määramisel lähtutakse RTJ-st 10.

(2) Tulu võetakse üldjuhul tekkepõhiselt arvele koostatud nõudedokumendi alusel kandega: Deebet Nõuded (kontogrupp 1030 või 102080, 102091, 102095); Kreedit Tulu (ilma käibemaksuta) ja Kreedit Käibemaks (203001), kui tulu saaja on kohustatud müügihinna käibemaksu lisama.

(3) Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste tulud toodete ja teenuste müügist ja muud tulud laekuvad üldjuhul e-Riigikassas selleks avatud kontole, kus need jaotatakse viitenumbri alusel saajatele. Maksuvõlalt arvestatud intressinõuded laekuvad maksuhalduri kontole. Laekumise päeval teeb saaja kande: Deebet Tulude siirded eelarvesse (710001); Kreedit Nõuded (kontogrupp 1030 või 102080, 102091, 102095).

(4) Loodusressursside kasutamise eest arvestatud tasude edasiandmine kajastatakse tekkepõhise tulu kajastamisega samas perioodis kontogrupis 6015, võttes arvele kohustuse selle ülekanmiseks kontol 203080. Saajale väljastatakse teatis nõude ja edasiantud tulu tekkepõhiseks arvelevõtmiseks.

(5) Maa ja muu vara erastamise ostu-müügilepingute alusel saadaolev järelmaksunõuete põhiosa kajastatakse kontodel 103250 (lühiajaline osa) ja 153250 (pikaajaline osa). Järelmaksunõuete ka see osa, mida on lubatud maksta erastamisväärtpaberites (EVP). EVP-des laekuda võivad nõuded kajastatakse arvestuse lihtsustamiseks hinnaga 1 EVP = 1 kroon. Lepingu alusel lisanduv intressi- ja viivisetulu kajastatakse kassapõhiselt. EVP-de laekumisel kajastatakse neid konto 710030 deebetis (samuti arvestusliku kursiga 1 EVP = 1 kroon). Kohaliku omavalitsuse üksused kajastavad EVP-de laekumisest tekkivat kahjumit EVP-de laekumise kuul vara müügist saadud tulu vähendamisenä. Rahandusministeerium on kohustatud kajastama kustutamata

EVP-d kontol 206030, kontrollima EVP-de laekumist, andma sellekohase informatsiooni edasi erastamise korraldajale ja tegema EVP-de laekumisel vastukande.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

7. peatükk SAADUD JA ANTUD TOETUSED

§ 24. Toetuste liigid

(1) Toetustena käsitletakse avaliku sektori üksuste poolt saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning avaliku sektori üksuste poolt antud vahendeid (antud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid. Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelisi saadud ja antud toetusi kajastatakse üldjuhul siiretena, kuid välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimisena klassifitseeritud rahalisi vahendeid kajastatakse erandina toetustena.

(2) Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:

1) sotsiaaltoetused – toetused füüsilistele isikutele, v. a toetused ettevõtluseks;

2) sihtfinantseerimine – teatud sihtotstarbel ning sageli lisaks muudel tingimustel saadud ja antud toetused, sh füüsilistele isikutele ettevõtluseks. Sihtfinantseerimise liigid on:

a) kodumaine sihtfinantseerimine – residentidelt, sh teistelt avaliku sektori üksustelt saadud ja neile antud sihtfinantseerimine, v. a nende kaudu vahendatud välismaine sihtfinantseerimine; kodumaise sihtfinantseerimise eriliik on välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine – toetus, mida Eesti avaliku sektori üksus annab lisaks Euroopa Liidu fondidest makstavale välismaisele sihtfinantseerimisele, kuna toetuse saamise tingimused näevad ette Eesti avaliku sektori kaasfinantseerimise teatud ulatuses toetuse kogumahust; kaasfinantseerimine võib sealjuures toimuda kas rahalise toetuse andmisena või avaliku sektori üksuse tegevuskulude kaasfinantseerimiseks arvestamisena;

b) välismaine sihtfinantseerimine – mitteresidentidelt, sealhulgas rahvusvahelistelt organisatsioonidelt saadud sihtfinantseerimine;

3) mittesihotstarbeline finantseerimine - ilma sihtotstarvet määramata ja eritingimustega sidumata juriidilistele isikutele antud toetused, mida toetuse saaja kasutab oma äranägemisel.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(3) Riigieelarve seaduses nimetatakse sihtfinantseerimist ja mittesihotstarbelist finantseerimist andmise poolel eraldisteks ja saamise poolel toetusteks. Üldeeskirjas mõistetakse eraldisi lähtudes RTJ-des toodud definitsioonist.

(4) Sihtfinantseerimine jaotatakse tegevuskulude ja põhivara sihtfinantseerimiseks. Põhivara sihtfinantseerimise põhitingimuseks on, et selle saaja peab ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara.

(5) Sihtfinantseerimise liikumise paremaks jälgimiseks ning aruannete konsolideerimisel nõutavate elimineerimiste läbiviimiseks eristatakse tulude ja kulude kontodel sihtfinantseerimist ja selle vahendamist. Sihtfinantseerimist nimetatakse vahendamiseks, kui see saadi edasifinantseerimiseks, mitte oma tegevuskulude või varade soetuseks. Vahendamiste korral võrdub vahendamiseks saadud toetuste tulu edasiantud toetuste kuluga.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 25. Toetuste kajastamise üldpõhimõtted

(1) Sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse RTJ 12 toodud põhimõtetest, kasutades brutomeetodit. Erandina kajastavad need avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimist tuluna põhivara soetamise perioodil vastavuses IPSAS 23 (Revenue from Non-Exchange Transactions (Taxes and Transfers)) põhimõtetega.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(2) Toetust kajastatakse raamatupidamises esmakordselt raha ülekandmisel või laekumisel või toetuse tekkepõhisel kuupäeval (vt käesoleva paragrahvi lõige 3). Plaanitud, kuid laekumata toetussummasid, millega seotud kulusid ei ole tekkinud, bilansis ei kajastata. Samuti ei kajastata bilansis toetuste andmiseks võetud kohustusi, kui väljamakseid ei ole tehtud ega toetuste andmise aluseks olevaid maksetaotlusi aktsepteeritud. Toetuste andmiseks võetud kohustusi (sõlmitud lepingutes ette nähtud aktsepteerimata summasid) kajastatakse bilansiväliste kohustustena (911010) ning võetud bilansiväliste kohustuste katmiseks saadaolevaid summasid bilansiväliste nõuetena (912010).

(3) Tuludes ja kuludes kajastatakse toetusi, jälgides tekkepõhisuse printsiipi. Sama printsiipi jälgivad ka vahendajad, kes kajastavad vahendatud toetusi oma tuludes ja kuludes samades perioodides kui abi saajad (lõppkasusaajad). Kui toetuse andja või vahendaja on seadnud toetuse andmise või vahendamise tingimuseks maksetaotluse ja /või kuludokumentide esitamise, loetakse toetuse andmise, saamise ja vahendamise tekkepõhiseks kuupäevaks maksetaotluses esitatud tekkepõhine kulude tegemise või põhivara soetamise kuupäev (kulude tegemise või kapitaliseeritavate tööde tegemise perioodi korral kulude või kapitaliseeritavate tööde tegemise perioodi lõppkuupäev). Kui kulude aktsepteerimise kuupäevaks ei ole toetuse andja või vahendaja raamatupidamises enam võimalik toetuse andmist või vahendamist kajastada tekkepõhise kulude tegemise või põhivara soetamise kuupäevaga, kuna vastav raamatupidamises kajastamise periood (kuu) on juba suletud, siis kajastab toetuse andja või vahendaja selle kulu esimeses avatud perioodis. Kui toetuse anda või vahendaja ning toetuse saaja on mõlemad avaliku sektori üksused, siis teatab toetuse andja või vahendaja toetuse saajale vastava kulu raamatupidamises kajastamise perioodi ning toetuse saaja kajastab saadud toetuse tulu või sihtfinantseerimise kohustuse samas perioodis, milles toetuse andja või vahendajaga kajastab vastava kulu.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(4) Kui toetus kehtestatakse perioodiliselt makstavana (sotsiaaltoetused, sh pensionid), võetakse toetus tuluna või kuluna arvele sellel kuul, mille eest see oli ette nähtud.

(5) Kui kaasfinantseerimist ei tasuta toetuse saajale või hankijale, vaid selleks loetakse kaasfinantseerija tegevuskulud või põhivara soetus, ei kajastata seda kaasfinantseerimisena, vaid vastavalt tegelike kulutuste majanduslikule sisule.

(6) Kui toetuse andja ja saaja on mõlemad avaliku sektori üksused, peavad nad kokku leppima toetuse liigi ning kannete tegemisel kasutatavad kontod ja tekkepõhised kuupäevad. Kui toetuse vahendaja kajastab toetust oma tulemiaruaandes tuluna ja kuluna, kajastavad toetuse andja ja saaja kumbki tehingupartnerina alati vahendajat ning vahendaja näitab tuludes tehingupartnerina toetuse andjat ja kuludes tehingupartnerina toetuse saajat.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 26. Sihtfinantseerimine tegevuskulude katteks

(1) Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna kontoklassis 350 hetkel, kui selle laekumine on kindel (maksetaotlus on sihtfinantseerimise andja või vahendaja poolt aktsepteeritud), üksus on täitnud sihtfinantseerimisega seonduvaid lisatingimusi ning teinud kulutused, mille hüvitamiseks antud toetus on mõeldud.

(2) Juhul kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid mõned selle kasutamisega seotud tingimused on veel täitmata, kajastatakse saadud vahendeid bilansikontol (203850 ja 203855). Kui kulutused on tehtud ja sihtfinantseerimise maksetaotlus on aktsepteeritud, kuid see on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna ja nõudena (bilansikontod 103550 ja 103555). Kui kulutused on tehtud, kuid need on toetuse andja poolt veel aktsepteerimata, võib kulutusi kapitaliseerida, kui saaja hinnangul on sihtfinantseerimise laekumine tõenäoline.

(3) Tegevuskulude katteks saadud ja antud sihtfinantseerimist võib kajastada arvestuse lihtsustamise eesmärgil laekumisel kohe tuluna ja ülekanndisel kohe kuluna, kui lepingujärgne summa on väiksem § 41 lõikes 1 esitatud põhivara kapitaliseerimise alampiirist. Avaliku sektori sisese sihtfinantseerimise korral lepivad pooled kajastamise viisi eelnevalt omavahel kokku.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 27. Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks

(1) Sihtfinantseerimist põhivara soetamiseks kajastavad need avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, toetuse saamise tekkepõhisel momendil (§ 25 lõige 3) tuluna kontoklassis 3502. Avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks on omanikule kasumi teenimine, kajastavad saadud toetuse tekkepõhiselt esmalt kontorühmas 257 ja amortiseerivad tuluks (kontorühm 351) põhivara hinnangulise kasuliku eluea jooksul.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(2) Sihtfinantseerimine amortiseeritakse tuluks kontorühma 351 soetatud põhivara kasuliku eluea jooksul, järgides tulude ja kulude vastavuse printsiipi. Sihtfinantseerimise amortiseerimiseks peetakse analüütilist arvestust sihtfinantseerimise arvel soetatud põhivara kohta. Arvestuses tuuakse välja põhivara soetusmaksumus, kogunenud kulum, sihtfinantseerimisest saadud summad ja kogunenud kulum ning sihtfinantseerimise tehingupartner ja allika kood. Sihtfinantseerimise teel soetatud osa põhivara jääkmaksumusest peab vastama iga kuu lõpus sihtfinantseerimise jääkmaksumusele.

(3) Sihtfinantseerimise amortisatsiooni arvestamiseks kajastatakse esimeses järjekorras kõik põhivaraiga antud kuul toimunud tehingud ja arvestatakse põhivara amortisatsioon. Seejärel tehakse sihtfinantseerimise amortiseerimise kanded. Kui põhivara on täielikult amortiseeritud, eemaldatakse sihtfinantseerimise

soetusmaksumus ja kogunenud kulum bilansist. Täielikult amortiseerumata põhivara müügi või mahakandmise kuul amortiseeritakse ka sihtfinantseerimine täies mahus tuluks ning sihtfinantseerimine ja selle kogunenud kulum eemaldatakse bilansist.

(4) Juhul, kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid mõned selle kasutamise seotud tingimused on veel täitmata, kajastatakse saadud vahendeid bilansikontol (203856 ja 203857). Kui kulutused on tehtud ja sihtfinantseerimise maksetaotlus on aktsepteeritud, kuid see on veel laekumata, kajastatakse sihtfinantseerimine kohustusena (kontorühm 257) või tuluna (kontogrupp 3502) ja nõudena (bilansikontod 103556 ja 103557).

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

(5) Kui avaliku sektori üksusel on kindel kavatsus toetuse andmise kaudu teatud projekti elluviimiseks, ta kavandab selleks jätkuvalt iga-aastaseid toetusi ning on tekitanud toetuse saajas põhjendatud ootuse toetuse saamiseks, kajastatakse toetuse andmise kohustused samal perioodil, kui toetuse saaja kajastab põhivara soetust, sihtfinantseerimisena põhivara soetuseks (D 450200 K 203550 lühiajaline kohustus, K 253550 pikaajaline kohustus). Kui toetuse saaja on avaliku sektori üksus, kajastab ta samal ajal sihtfinantseerimise nõuet (D 103556 lühiajaline nõue, D 153556 pikaajaline nõue K 350200 või K 257000). Sihtfinantseerimise kajastamiseks esitab toetuse saaja vähemalt iga kvartali lõpu seisuga toetuse andjale andmed põhivara soetamise kohta vastava kvartali jooksul. Kui selgub, et toetuse andmisest loobutakse, võetakse seni arvestatud nõuded ja kohustused tagasi. Aastaruandes avalikustatakse sihtfinantseerimise nõuded ja kohustused, mille aluseks ei ole sihtfinantseerimise leping, vaid kindel kavatsus projekti jätkuvaks finantseerimiseks, samuti avalikustatakse juhused, kus nimetatud kindlad kavatsused ei realiseerunud.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 28. Sihtfinantseerimise vahendamine

(1) Avaliku sektori üksused, kes tegelevad sihtfinantseerimise vahendamisega, kajastavad sihtfinantseerimist tekkepõhise printsiibi järgi oma tuludes ja kuludes vastavalt üldeeskirja § 25 lõikele 3. Vahendajad kasutavad tuludes ja kuludes järgmisi kontosid: tulude kontod 350010, 350030, 350050, 350210, 350230, 350250 ja kulude kontod 450010, 450030, 450050, 450210, 450230, 450250.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(2) Kui sihtfinantseerimiseks saadud rahalised vahendid kantakse vahendajale, kajastab vahendaja seda kuni tekkepõhise momendi saabumiseni saadud ettemaksena (203850 või 203855). Kui vahendaja aktsepteerib maksetaotluse ja kannab toetuse saajale raha üle enne selle laekumist, võtab ta arvele nõude (kontod 103550 ja 103555) ning kajastab saadud ja antud sihtfinantseerimise tuludes ja kuludes. Kui vahendaja kannab toetuse saajale üle ettemaksena (kontod 103850 ja 103855), kusjuures toetuse saaja maksetaotlus ei ole veel aktsepteeritud, jälgitakse toetuse saamise tingimuste täitmist ning alles seejärel sulgetakse tehtud ettemakse konto ning kajastatakse toetuse saamist ja andmist tulemiaruanes.

(3) Kui vahendaja vastutab toetuse andja ees saaja-poolsete lepingutingimuste täitmise ja raha sihipärase kasutamise eest, võtab vahendaja lepingu rikkumise selgumisel arvele tagasinõude (kontod 103650 ja 103655) toetuse saaja vastu ja tagasimaksekohustuse (kontod 203650 ja 203655) toetuse andja ees. Ühtlasi vähendatakse saadud toetuste tulu (kontod 350060, 350070, 350260, 350270) ning antud toetuste kulu (kontod 450060, 450070, 450260, 450270).

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 29. Mittesihotstarbeline finantseerimine

(1) Mittesihotstarbelist finantseerimist kajastatakse sihtfinantseerimise saaja poolt tuluna kontorühmas 352 ja sihtfinantseerimise andja poolt kuluna kontorühmas 452 hetkel, kui toetus on laekunud.

(2) [Kehtetu – RTL 2004, 104, 1685– 6.08.2004]

§ 30. Mitterahaline sihtfinantseerimine

(1) Mitterahalise sihtfinantseerimise korral eristatakse:

1) sihtfinantseerimist kolme osapoolse seotud tehingus, kui toetuse andja või vahendaja kannab raha üle otse kaupade või teenuste tarnijale, kellelt toetuse saaja kaupu või teenuseid saab;

2) sihtfinantseerimist, mille korral toetuse andja annab toetuse saajale üle kaupu või teenuseid ning sellega ei kaasne otseselt nende müük tarnija poolt.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(2) Kui mitterahaline sihtfinantseerimine seisneb selles, et toetuse andja või vahendaja kannab raha otse toetuse saaja hankijale, võetakse sihtfinantseerimine arvele toetuse andja või vahendaja teatise alusel nii, nagu see toimuks siis, kui raha liiguks läbi toetuse saaja hankijale (välja arvatud pangakonto liikumise kajastamine, selle asemel sulgeb toetuse saaja maksepäeval võla hankijale ja nõude toetuse andjale või vahendajale või saadud ettemakse toetuse andjalt või vahendajalt). Avalikku sektorisse kuuluvad vahendajad on kohustatud sihtfinantseerimise ülekandmisel hankijale informeerima toetuse saajat maksetaotluse aktsepteerimisest, toetuse kuludes kajastamise perioodist ja ülekandest hiljemalt ülekande tegemisele järgneva kuu 5. kuupäevaks.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(3) Mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtuses. Kui sihtfinantseerimisena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta. Teiselt avaliku sektori üksuselt paragrahvi 30 lõike 1 punkti 2 kohaselt saadud mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse vastavalt § 44 lõigetele 3 või 4.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

8. peatükk TEGEVUSKULUD

§ 31. Tööjõukulud

(1) Tööjõukulusid kajastatakse tekkepõhiselt kontoklassis 50 perioodis, mille eest kulu arvestati. Bilansikontodel kajastatakse kontogruppides 1037 ja 2030 Maksuameti tehingupartneri koodi. Ülejäänud tööjõukuludega seotud nõuete ja kohustuste kontodel, samuti töötasu kulu (kontorühm 500) ja maksukulu (kontorühm 506) kontodel kajastatakse tehingupartneri koodidena füüsiliste isikute koode.

(2) Kontogruppi 2030 (maksukohustused) kantakse ainult deklareeritud maksukohustus. Vastava grupi kontod peavad võrduma Maksuameti kontokaartidel kajastatud maksunõuete tekkepõhiste saldodega. Kui mõne maksu osas on maksukohustuslasel ettemaks, peab see kajastuma kontogrupis 1037, mis peab võrduma Maksuameti kontokaardil näidatud ettemaksu saldoga.

(3) Tööjõukuludest kinni peetud maksud kajastatakse kohustusena kontogrupis 2030 selles perioodis, millises tekkis maksukohustus (toimused väljamaksed või tekkis erisoodustuse maksukohustus). Kui arvestatud palk makstakse välja järgmisel kuul, eraldatakse kinni peetud maksud töötasu võlgnevuse kontorühmast 202 maksuvõlgade kontogruppi 2030 selles kuus, millal töötajale tasu välja maksti. Kandeid võib teha igal väljamakse päeval või koondkannetena vastavuses antud kuu kohta koostatud tulu- ja sotsiaalmaksu ning kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustuse maksete deklaratsioonidega.

(4) Tööjõukuludega seotud maksukulud kajastatakse tekkepõhiselt selles perioodis, mille eest need olid arvestatud. Kui töötasu väljamaksed toimuvad järgmises kuus, kantakse maksukulu kanded analoogselt kinnipeetud maksude kannetega ümber kontorühmast 202 kontogruppi 2030. Kanded arvestuse (kulu tekkimise) kuus: Deebet Sotsiaalmaksukulu (konto 506000); Krediid Deklareerimata sotsiaalmaksukohustus (konto 202001); Deebet Töötuskindlustusmakse (konto 506040); Krediid Deklareerimata töötuskindlustusmaksekohustus (konto 202003). Kanded väljamakse tegemise kuus: Deebet Deklareerimata sotsiaalmaksukohustus (konto 202001); Krediid Sotsiaalmaksukohustus (konto 203010); Deebet Deklareerimata töötuskindlustusmaksekohustus (202003); Krediid Töötuskindlustusmaksekohustus (konto 203030).

(5) Tegelik puhkusetasu ja sellelt arvestatud maksukulu jaotatakse nendesse kuudesse, milliste eest see oli arvestatud. Kui palgaprogramm ei arvesta igakuiselt ümber väljamaksmata puhkusetasude kohustust, kasutatakse puhkusetasu väljamaksmisel veel saabumata perioodi eest ettemaksete kontosid 103930, 103931 ja 103932. Kui palgaprogramm töötab väljamaksmata puhkusetasude kohustuse igakuise ümberarvestuse põhimõttel, kajastatakse puhkusetasu väljamaksmist puhkusetasude kohustuse konto 202010 deebetis.

(6) Kasutamata puhkusepäevade ja väljamaksmata puhkusetasude kohustust võib ümber hinnata iga kuu lõpus või üks kord aastas aruandeaasta lõpu seisuga. Puhkusetasu ja sellega seotud maksukohustuste korrigeerimine kontol 202010 kajastatakse lõppenud aruandeperioodi kuluna (vähenemine kulu vähenemisena).

(7) Hüvitised töölepingu lõpetamisel kajastatakse üldjuhul kuluna töölepingu lõpetamise hetkel, sõltumata sellest, millal tegelikult vastav hüvitis välja maksti. Kui tööandja oli varem avalikustanud töötajatega seotud kohustusi, mis tingisid eraldise moodustamist, lähtutakse RTJ-s 8 kehtestatud põhimõtetest.

§ 32. Muud tegevuskulud

(1) Tegevuskuludena on üldjuhul lubatud näidata ainult riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tegevusega seotud kulusid. Teise riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse eest, aga ka muude isikute eest makstud tasud käsitletakse kulude edasiandmisena.

(2) Erinevate riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste tegevuskulud on lubatud jätta nende vahel jaotamata juhul, kui jaotatavad summad on ebaolulised ning jaotamine on keeruline ja aeganõudev või jaotamiseks kasutatavat valemit on raske põhjendada, samuti juhul, kui kehtivad õigusaktid seda keelavad.

(3) Kulude edasiandmisele rakendatakse järgmisi arvestuspõhimõtteid:

1. edasiantud kulud kajastatakse kuludena selles üksuses, kelle tegevusega need on seotud;
2. kui edasiandmisele kuuluva esialgse arve väljastas avaliku sektori üksus, kajastab esialgse arve saaja kulu vastaval kulukontol majandusliku sisu järgi esialgse arve esitaja tehingupartneri koodiga ja samal kontol miinusega selle üksuse tehingupartneri koodiga, kellele kulud edasi anti;
3. edasiandja kasutab edasiandmisel kontot 103000 (kuulub tasumisele edasiantava kulu saaja poolt) või ühe juriidilise isiku piires kontot 710010 (ei kuulu tagasimaksmisele edasiantava kulu saaja poolt) ning edasiantava kulu saaja kasutab vastavalt kontot 201000 või 700010;
4. üüri ja renditehingutega kaasnevaid kommunaalkulusid kajastatakse üürile või rendile andja aruandes kuluna kontogrupis 55112 või 55113 ja edasiandmisest saadud tulu kontogrupis 3233 või 3225;
5. kululimiitide ületamisi ja sarnaseid kinnipidamisi töötajate palgast või nõudeid töötajatele kajastatakse nõudena või juhul, kui kulude vähendamise summa selgub hilinemisega või arve esitaja oli avaliku sektori üksus, kuluna arve esitaja tehingupartneri koodiga ja kulu vähendusena edasiantava kulu saaja tehingupartneri koodiga;
6. kolmandate isikute eest tasutud ja nende poolt samas summas hüvitatavad tasud kajastatakse esialgselt nõudena (tasutakse enne hüvitise laekumist) või kohustusena (tasutakse peale hüvitise laekumist), näiteks õpikute ja vihkute vahendamine, ürituste osavõtutasu vahendamine, kohtukulude vahendamine;
7. Sotsiaalkindlustusameti ja Tööturuameti poolt hüvitamisele kuuluvad sotsiaaltoetused kajastatakse nõudena.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 33. Maksu-, lõivu- ja trahvikulu kajastamine

(1) Avaliku sektori üksused kajastavad tagasisaamisele mittekuuluvat käibemaksukulu kontol 601000. Edasiantavatelt kuludelt arvestatud käibemaksukulu võib selle eristamiseks kajastada kontol 601001.

(2) Kontogrupis 6010 kajastatakse ka muud tagasisaamisele mittekuuluvad maksu-, lõivu- ja trahvikulud (välja arvatud tööjõukuludelt arvestatud maksud).

(3) Põhivara soetamisel lisandunud tagasisaamisele mittekuuluvat käibemaksu kajastatakse kontol 601000 üldjuhul kas põhivara saamisel või põhivara eest tasumisel, olenevalt sellest, kumb neist sündmustest toimus ajaliselt varem. Kui põhivara soetatakse tsentraliseeritud hankega ja selle jaotamine erinevate üksuste vahel võtab aega, kasutatakse põhivara kajastamiseks vahekontosid 155900, 155910, 156900 või 156910. Tsentraliseeritud hangetega kaasneva või sihtfinantseerimise saamisega seotud oleva, aga ka muudelt ettemaksetelt arvestatud käibemaksu, mida ei saa lugeda sisendkäibemaksuks, kajastamiseks võib enne selle kuluks kandmist kasutada vahekontot 103990. Kontole 103990 pannakse sealjuures tehingupartneri koodiks 800599.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(4) Varude soetamisel lisandunud tagasisaamisele mittekuuluvat käibemaksu võib eraldada kontole 601000 kas varude saamisel, sh ettemaksete tegemisel, kui see toimus ajaliselt varem, või laost väljaandmisel. Kui kaup võetakse lattu arvele koos käibemaksuga, peab varude arvestuse infosüsteem toetama kauba laost väljaandmisel käibemaksu eraldi kuluks kandmist. Tsentraliseeritud korras soetatud, üleandmisele kuuluvaid varusid (konto 108900) võib esialgselt kajastada koos käibemaksuga, kajastades käibemaksu eraldamise ja kuluks kandmise hiljem varude saaja raamatupidamises.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(5) Kui riigiraamatupidamiskohustuslase üksus korraldab varude või varude tsentraliseeritud hankeid, on lubatud soetamisel kaasnev käibemaksukulu kanda tsentraalse hanke korraldaja või tsentraalse lao kuluks ning seda mitte jaotada tegelikele kuluüksustele varude või varude hilisemal edasiandmisel.

(6) Kui avaliku sektori üksus on käibemaksukohustuslane, kajastab ta arvestatud käibemaksu kontol 203001 ja sisendkäibemaksu kontol 103701. Käibedeklaratsiooni koostamise õigsuse tagamiseks on sel juhul vaja kasutada lisatunnuseid (allkontod või eraldi käibemaksu tunnused). Iga kuu lõpul suletakse kontod 203001 ja 103701. Tasumisele kuuluva käibemaksu tasaarvestus sisendkäibemaksuga kajastatakse nimetatud kontode vahelise kandega ning tasumisele kuuluv käibemaks kantakse ümber kontole 203000 või perioodi lõpuks tagasisaamisele kuuluv käibemaks kantakse ümber kontole 103700.

(7) Maksmata, kuid deklareeritud maksud, lõivud ja trahvid kajastatakse kohustusena kontogrupis 2030 ja ettemakstud maksud, lõivud ja trahvid käibevarana kontogrupis 1037. Kontogrupi 2030 saldod peavad iga aruandeperioodi lõpul võrduma Maksuameti või lõivu saaja asutuse kontogrupi 1020 saldodega.

(8) Lõivude ja trahvide korral kajastab lõivu või trahvi maksja kuludes ja nõuetes tehingupartnerina lõivuga maksustatud toimingu teostaja või trahvi väljakirjutaja koodi (mitte Maksuameti koodi, kui lõiv või trahv kantakse üle Maksuametis avatud koondkontole).

(9) Tagastamisele kuuluvat käibemaksu (v.a. sisendkäibemaks) kajastatakse kuni tagasilaekumiseni nõudena kontol 103640 (näiteks välisriigis tasutud välisriigi poolt tagastamisele kuuluv käibemaks).

[RTL 2005, 26, 366– jõust. 11.03.2005]

9. peatükk VARAD

§ 34. Finantsinvesteeringud

(1) Finantsinvesteeringute kajastamisel lähtutakse RTJ 3 nõuetest.

(2) Finantsinvesteeringud jaotatakse bilansis olenevalt nende hinnangulisest realiseerumise tähtajast kas lühiajaliseks (realiseeruvad järgmise aruandeaasta jooksul) või pikaajalisteks. Lühiajalised finantsinvesteeringud kajastatakse kontorühmas 101 ja pikaajalised kontorühmas 151. Tuletisinstrumentid kajastatakse lühiajalistena kontodel 103300 ja 209000. Finantsinvesteeringutelt arvestatud kasumid ja kahjumid kajastatakse kontoklassis 65.

(3) Kontoplaanis liigitatakse finantsinvesteeringud lisaks järgmiselt:

- 1) kauplemisportfelli väärtpaberid (aktsiad, osad, võlakirjad ja muud väärtpaberid), mis on soetatud lühiajalise kasumiteenimise eesmärgil edasimüügiks;
- 2) investeerimisportfelli väärtpaberid – pikaajaliselt hoitavaid investeeringuid aktsiatesse ja muudesse omakapitaliinstrumentidesse (va investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse) ning võlakirjadesse ja muudesse võlainstrumentidesse (va lunastustähtajani hoitavad võlakirjad);
- 3) lunastustähtajani hoitavad võlakirjad;
- 4) tuletisinstrumentid;
- 5) muud osalused – noteerimata aktsiad ja osalused rahvusvahelistes organisatsioonides.

(4) Väärtpaberid ja tuletisinstrumentid (v.a. lunastustähtajani hoitavad võlakirjad) kajastatakse õiglases väärtuses. Juhul kui puudub informatsioon õiglase väärtuse kohta, kajastatakse neid soetusmaksumuses, korrigeerides seda allahindlustega. Kui soetusmaksumus ei ole teada, kajastatakse neid nullväärtuses.

§ 35. Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes

(1) Osalusi avaliku sektori ja sidusüksustes kajastatakse kontorühmas 150, lähtudes RTJ 11 nõuetest.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(2) Riigiraamatupidamiskohustuslase bilansis kajastatakse vastavuses üldeeskirja § 13 lõigetega 6 ja 7 riigi osalused järgmiste avalikku sektorisse kuuluvate üksuste netovaras, kasutades kapitaliosaluse meetodit:

- 1) sihtasutused ja mittetulundusühingud;
- 2) tütar- ja sidusettevõtjad;
- 3) Riigimetsa Majandamise Keskus (Keskkonnaministeeriumi bilansis).

(3) 2004. aastal kajastatakse osalusi valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes kapitaliosaluse meetodil. Alates 2005. aastast muudetakse arvestuspõhimõtet järgmiselt (välja arvatud riigiraamatupidamiskohustuslased):

1) alates 01.01.2004 omandatud osalusi valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes kajastatakse konsolideerimata aruannetes (ja konsolideerimata saldoandmikus) soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlustega;

2) osalusi kuni 31.12.2003 omandatud valitseva ja olulise mõju all olevates üksustes kajastatakse konsolideerimata aruannetes (ja konsolideerimata saldoandmikus) tuletatud soetusmaksumuses, korrigeerides seda vajadusel allahindlustega; tuletatud soetusmaksumuseks loetakse osalust nende üksuste netovaras seisuga 31.12.2003;

3) osalusi olulise mõju all olevates üksustes kajastatakse konsolideeritud aruannetes kapitaliosaluse meetodil.

(4) Kui konsolideerimata aruannetes kajastatud osaluse soetusmaksumus (või tuletatud soetusmaksumus) on kõrgem kui osaluse objekti netovara, mis on vähenenud dividendide väljamaksmise, kahjumi või mõnel muul põhjusel, hinnatakse osaluse soetusmaksumus (või tuletatud soetusmaksumus) alla kuni osaluse summani üksuse netovaras. Kui osaluse summa üksuse netovaras järgnevatel perioodidel suureneb, taastatakse allahindlus kuni osaluse soetusmaksumuseni (või tuletatud soetusmaksumuseni) või osaluse summani üksuse netovaras, olenevalt sellest, kumb neist on madalam.

[RTL 2006, 11, 198– jõust. 3.02.2006]

(5) Osalusi sihtasutustes ja mittetulundusühingutes kajastatakse järgmiselt:

1) kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus valitsevat mõju (üldjuhul üle 50% hääleõigusest), kajastatakse osalust 100%-na;

2) kui avaliku sektori üksus omab sihtasutuses või mittetulundusühingus olulist mõju (üldjuhul 20-50% hääleõigusest), osalust ega ka finantsinvesteeringut bilansis ei kajastata (sissemaksud osaluse objekti sihtkapitali kajastatakse antud toetuste kuluna).

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(6) Sihtasutused ja mittetulundusühingud, kelle juhtimises osaletakse alates 20%-lise hääleõigusega, kuid keda bilansis osalustena ei kajastata, avalikustatakse aastaaruandes, lisades informatsiooni sarnaselt osaluste kohta avaldatule.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 36. Nõuded ja tehtud ettemaksud

(1) Nõuete ja ettemaksete kajastamisel lähtutakse RTJ 3 nõuetest. Kapitalirendilepingutest tulenevate nõuete arvestamisel lähtutakse RTJ-st 9.

(2) Nõudeid ja tehtud ettemakseid kajastatakse kontoplaanis sõltuvalt nende sisust, jaotatuna lühi- ja pikaajalisteks, käibevara kontorühmades 102 ja 103, ning põhivara kontorühmades 152 ja 153.

(3) Laenu- ja muud nõuded kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses, kusjuures nominaalmaksumus kajastatakse eraldi lühi- ja pikaajalise osana, tehes korrigeerimised sama kontorühma teistel bilansikontodel.

(4) Pikaajalised intressi mitteteenivad nõuded kajastatakse nõude nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 6% aastas. Intressitulu kajastatakse sel juhul kontrol 658080.

(5) Välisvaluutas fikseeritud nõuete ümberhindluse käigus tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kontrol 608000.

(6) Kui ettemakse tegemine on vältimatu, kajastatakse seda esmaselt vastava ettemaksesumma ülekandmisel. Esitatud, kuid maksmata ettemaksearveid raamatupidamises ei kajastata. Ettemaksud tulevaste perioodide kulude eest kajastatakse kuluna perioodis, mille eest ettemakse tehti. Erandina võib arvestuse lihtsustamise eesmärgil kanda tulevaste perioodide kulu koheselt kuluks, kui arvel või teatisel kajastatud ettemakse summa on väiksem § 41 lõikes 1 esitatud põhivara kapitaliseerimise alampiirist. Avaliku sektori sisese tehingu korral lepivad pooled kajastamise viisi eelnevalt omavahel kokku.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 37. Nõuete hindamine

(1) Vähemalt iga kvartali lõpus hinnatakse nõuete laekumise tõenäosust. Võimaluse korral hinnatakse iga nõude laekumise tõenäosust eraldi. Juhul kui see ei ole otstarbekas, kasutatakse nõuete hindamisel ligikaudset meetodit, mis tugineb varasemate perioodide kogemusele. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäeva järgseid kuni aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust.

(2) Nõuete hindamiseks ligikaudsel meetodil (v.a juhul, kui riigiraamatupidamiskohustuslane on oma raamatupidamise sise-eeskirjas kehtestanud õigemast tulemust andva arvestuspõhimõtte) hinnatakse nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud:

- 1) 90–180 päeva võrra, alla 50% ulatuses;
- 2) üle 180 päeva võrra, alla 100% ulatuses.

(3) Allahindlus kajastatakse bilansis selleks ettenähtud allahindluse kontrakontrol negatiivse summana ja kuludes olenevalt nõude liigist (kontogrupis 6012 ebatähtselt laekuvad maksu-, lõivu- ja trahvinõuded, kontorühmas 605 ebatähtselt laekuvad muud nõuded, kontogrupis 6580 ebatähtselt laekuvad intressinõuded).

(4) Kui nõude allahindlus kajastati ebatähtselt laekuvate nõuete kontrol, kuid hiljem selgub, et nõude laekumine on lootusetu, kantakse nii nõue kui ka selle allahindlus vastaval kontrakontrol bilansist välja. Täiendavat kulu sel hetkel enam ei teki. Nõue loetakse lootusetuks, kui puuduvad igasugused võimalused nõude

kogumiseks või kui selle tagasinõudmiseks tehtavad kulutused ületavad hinnanguliselt laekumisest saadaolevat tulu. Riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise sise-eeskirjas määratakse, kes omab õigust kinnitada nõuete lootusetuks kandmist.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(5) [Kehtetu – RTL 2007, 79, 1369– jõust. 29.10.2007]

(6) Juhul kui varem tehtud hinnang ebatäpsemalt laekuvate nõuete summa kohta hiljem muutub, kajastatakse see hinnangu muutus perioodis kulu muutusena. Ebatäpsemaks arvatud nõude laekumisel näidatakse varem kajastatud kulu vähendamist perioodis, mil laekumine toimus, ning ühtlasi vähendatakse nii nõude enda kui selle kontrakonto saldot.

(7) Suure hulga nõuete korral kasutatakse ebatäpsemalt laekuvate nõuete hindamiseks inventeerimismeetodit, mille korral kõik laekumised kajastatakse esialgu ainult nõuete kontrol (mitte kontrakontrol). Aruandeperioodi lõpus hinnatakse ebatäpsemalt laekuvate nõuete jääki ning tehakse korrigeerimiskanne olenevalt sellest, kas ebatäpsemate nõuete summa kokku võrreldes eelmise perioodi lõpu seisuga suurenes või vähenes.

§ 38. Varud

(1) Varude kajastamisel lähtutakse RTJ 4 põhimõtetest. Erinõudena kajastatakse varude soetamisel lisandunud mittetagastatavad maksud ja lõivud kuludes kontogrupis 6010, arvestades üldeeskirja § 33 lõiget 4.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(2) Varusid ja varude soetamiseks tehtud ettemakseid kajastatakse kontorühmas 108.

(3) Eraldi kontodel peetakse arvestust strateegiliste varude üle. Strateegilisteks varudeks loetakse mobilisatsioonvarusid vastavalt «Rahuaja riigikaitse seadusele», riigi tegevusvarusid vastavalt «Hädaolukorras valmisoleku seadusele» ning vedelkütuse varusid vastavalt «Vedelkütusevaru seadusele».

[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(4) Aruandeaasta lõpu seisuga või töökoormuse hajutamiseks kuni 2 kuud enne aruandeaasta lõppemist varud inventeeritakse ning identifitseeritakse kasutuskõlbmatud ja väheliikuvad artiklid, mille neto realiseerimismaksumus on langenud alla soetusmaksumuse. Inventuuriandmikus tehtud märkuse tulemusena hinnatakse varud vajadusel alla netorealiseerimismaksumuse. Varude allahindlust kajastatakse selle perioodi kuluna (konto 608020), millal varude väärtuse langus tuvastati.

(5) Riigi piires toimuvat riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelist varude üleandmist ja vastuvõtmist ei kajastata varude müügina, vaid siirdena.

§ 39. Kinnisvarainvesteeringud

(1) Kinnisvarainvesteeringute kajastamisel lähtutakse juhendi RTJ 6 põhimõtetest, arvestades käesolevas paragrahvis toodud erinõudeid.

(2) Kinnisvarainvesteeringuks üldeeskirja tähenduses loetakse ainult sellist maad või hoonet või osa hoonest, mida renditakse välja avalikku sektorisse mittekuuluvale üksusele renditulu teenimise eesmärgil või hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida ükski avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Hooneid ja ruume, mida kasutatakse avaliku sektori üksuste poolt, kajastatakse kui materiaalsel põhivara.

(3) Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse kontorühmas 154 soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kogunenud kulum ja võimalikud allahindlused). Kinnisvarainvesteeringud hinnatakse ühekordselt ümber üldeeskirja §-s 45 toodud põhimõtetele kohaselt, kui nende õiglane väärtus erineb § 45 lõike 1 punktides 1 ja 2 esitatud põhjustel oluliselt nende bilansilisest jääkmaksumusest.

(4) Kinnisvarainvesteeringu amortisatsioon kajastatakse kontrol 610000. Kinnisvarainvesteeringu müügi korral kajastatakse müügihinna konto 381000 kreditis, müügiga seotud kulusid konto 381001 deebetis ja investeeringu bilansilist jääkväärtust müügihetkel konto 381010 deebetis.

§ 40. Materiaalse ja immateriaalse põhivara arvestuse üldpõhimõtted

(1) Materiaalse ja immateriaalse põhivara arvestuses lähtutakse RTJ-s 5 esitatud põhimõtetest. Erinõudena ei ole avaliku sektori üksusel lubatud kapitaliseerida materiaalse ja immateriaalse põhivara maksumusse käibemaksu ja muid tagasisaamisele mittekuuluvaid makse ja lõive (välja arvatud tööjõukuludelt arvestatud maksud).

[RTL 2006, 11, 198– jõust. 3.02.2006]

(2) Materiaalsel põhivara kajastatakse sõltuvalt põhivara liigist kontorühmas 155 ja immateriaalsel põhivara kontorühmas 156. Põhivara amortisatsiooni, väärtuse langust (allahindlust) ja põhivara jääkväärtust mahakandmisel kajastatakse kontorühmades 611 ja 613. Põhivara müügist saadud kasumit või kahjumit kajastatakse kontogruppides 3811 ja 3813.

§ 41. Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus

(1) Materiaalse ja immateriaalse põhivara kapitaliseerimise alampiir on alates 01.01.2004 10 000 krooni (ilma käibemaksuta) ja alates 01.01.2005 30 000 krooni (ilma käibemaksuta), välja arvatud maa, mis võetakse soetusmaksumus arvele olenemata maksumusest. Väiksema soetusmaksumusega objektide ostuhind kajastatakse üldjuhul perioodikuluna.

(2) Erandina on lubatud võtta olenemata soetusmaksumusest arvele:

- 1) kunstiväärtused (kunsti- ja antiikesemed, museaalid, arhivaalid, haruldased raamatud), mille väärtus aja jooksul ei vähene;
- 2) raamatud nendes avalikes raamatukogudes, kus raamatute hoidmine ja väljalaenutamine avalikkusele on põhitegevuseks.

(3) Põhivara võib arvele võtta kogumina ainult juhul, kui kogum moodustab ühesuguse kasutusega terviku ja kogumi soetusmaksumus algab vähemalt põhivara kapitaliseerimise alampiirist (ilma käibemaksuta). Kui ühe ja sama vara komponentidel on erinevad kasutusead, võetakse komponendid raamatupidamises arvele eraldi varadena (komponentide summaarne soetusmaksumus algab vähemalt põhivara kapitaliseerimise alampiirist ilma käibemaksuta).

(4) Põhivara soetusmaksumusse võetakse arvele kulutused, mis on vajalikud selle viimiseks tööseisukorda ja –asukohta (vara soetusmaksumus, kulutused transpordile, paigaldamisele, lammutuskulud, mis on vältimatud seoses objekti ehitamise või renoveerimisega). Vara soetusmaksumusse ei kapitaliseerita vara kasutuselevõtmisega seotud koolitus- või lähetuskulu. Vara tellimisega seotud kulu (hankekursi korraldamine, tellija järelevalve) ei kapitaliseerita, kui seda tehakse oma töötajate poolt ning selle suurus ei ole usaldusväärselt määratav või oluline. Samuti ei kapitaliseerita varade soetamisega seotud makse ja lõive.
[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(4¹) Avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, ei kapitaliseeri põhivara soetusmaksumusse laenukasutuse kulutusi, vaid need kantakse tekkimise perioodil intressikuludesse. Avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks on omanikule kasumi teenimine, lähtuvad samast põhimõttest, kui nad koostavad raamatupidamisaruandeid lähtudes Eesti heast raamatupidamistavast. Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite alusel raamatupidamisaruandeid koostavad tüürettevõtjad kapitaliseerivad laenukasutuse kulutusi, näidates kapitaliseeritud osa ühtlasi intressikulude kontorühmas 650 kuluna ja eraldi kontol 650990 kulu vähendusena.
[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(5) Kui materiaalne või immateriaalne põhivara valmistatakse oma töötajate poolt, kusjuures otsesed kulutused põhivara valmistamiseks ületavad põhivara arvelevõtmise alampiiri, kapitaliseeritakse vastava akti alusel:

- 1) vara valmistamise ja installeerimisega seotud töötajatele põhivara valmistamise aja eest makstud palk ja sellelt arvestatud maksukulu;
- 2) vara valmistamiseks kasutatud materjalid;
- 3) vara valmistamise või asukohta toimetamisega otseselt seotud materjali- ja teenuste kulud.

(6) Palgakulude kapitaliseerimiseks tehakse kanded kontorühma 507 kreditiisse. Ülejäänud kululiigid kapitaliseeritakse otse põhivara kontodele (kontod 155910, 156910), ilma et need läbiksid tulemiaruaruande kontosid.

(7) Iga arvelevõetud põhivaraobjekti kohta peetakse arvestust põhivarakaartidel, millel säilitatakse detailne informatsioon põhivaraga toimunu kohta. Põhivarakaardid võivad olla elektroonilised või paberkandjal. Põhivarakaardil säilitatakse järgmine informatsioon põhivara kohta:

- 1) kasutuselevõtmise aeg;
- 2) soetusmaksumus;
- 3) vastutav isik – vara olemasolu ning sihipärase ja heaperemeheliku kasutamise eest vastutav isik;
- 4) unikaalne inventarinumbr;
- 5) täpsustav registrikood selle olemasolu korral (maa puhul katastritunnus, hoone puhul aadress, transpordivahendi puhul registreerimisnumber, mobiiltelefoni puhul telefoninumber jne);
- 6) komplekti tunnus (kui vara osad on võetud eraldi arvele või varaga on seotud iseseisvad varad, mille kohta võib olla vaja informatsiooni komplektina);
- 7) parendustest (renoveerimisest) lisandunud summad ning nende kajastamise aeg;
- 8) amortisatsiooni kehtiv norm;
- 9) ajalooliselt arvestatud amortisatsioon (kulum) ja selle konteering.

(8) Põhivara nimekiri klassifitseeritakse vähemalt kontoplaani kontode liigenduses. Kui kontol on palju varasid, on soovitatav jaotada varad alamliikideks.

(9) Igale olemasolevale ja lisanduvale põhivarale, mida ei saa hiljem tuvastada ilma inventarinumbriga, kantakse peale inventarinumbr (kleepimise, graveerimise vms teel), mis ühtib põhivarakaardil oleva unikaalse

inventarinumbriga. Kogumina soetatud varade korral markeeritakse iga ese eraldi ja informatsioon esemete kohta kantakse põhivarakaardile.

(10) Sihtfinantseerimisega soetatud materiaalse põhivara kohta peetakse eraldi analüütilist arvestust, et tagada sihtfinantseerimise kandmine tuluks põhivara kasuliku eluea jooksul (vt üldeeskirja § 27).

(11) Põhivara soetusmaksumust üldjuhul ümber ei hinnata. Erandid on esitatud käesoleva üldeeskirja §-s 45.

[RTL 2005, 26, 366– jõust. 11.03.2005]

§ 42. Amortisatsiooni arvestus

(1) Materiaalse ja immateriaalse põhivara objektide soetusmaksumus amortiseeritakse üldjuhul kuluks nende hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Maad, kunstiväärtusi ja muuseumieksponaate, mille väärtus aja jooksul ei vähene, keelpille ja avalikes raamatukogudes põhivarana arvelevõetud raamatuid ei amortiseerita. Kujunduseesmärgil soetatud kunstiobjekte, millel ei ole püsivat väärtust, samuti muuseumieksponaate, mis kuuluvad teatud aja järel väljavahetamisele, amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul.

(2) Ettepaneku amortisatsiooninormi kehtestamiseks teeb vara tundev spetsialist, lähtudes eeldatavast vara kasulikust elueast. Uute varade puhul võib lähtuda järgmistest vahemikest:

Põhivara liik	Eeldatav kasulik eluiga aastates	Amortisatsiooni norm protsentides
Hooned	20–50 a	2–5%
Rajatised	10–40 a	2,5–10%
Masinad ja seadmed	5–10 a	10–20%
Inventar	2–10 a	10–50%
Arvutustehnika	2–3 a	33–50%
Immateriaalne põhivara	2–20 a	5–50%

(3) Sagedamini ostetavate uute varade amortisatsiooninormid kehtestatakse riigiraamatupidamiskohustuslase sise-eeskirjas (täpse normina, ilma vahemiketa).

(4) Vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, välja arvatud juhtudel, kui mõni muu meetod peegeldab oluliselt objektiivsemalt varast saadava kasu tarbimist. Vara hakatakse amortiseerima alates selle kasutuselevõtmise kuust ning lõpetatakse selle täieliku amortiseerumise või kasutusest eemaldamise kuule eelneval kuul. Kui 100%-liselt amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse nii soetusmaksumust kui ka kogunenud kulumit bilansis seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud.

(5) Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, hävimine, kahjustumine, kadumine) viiakse läbi allahindlus. Varade allahindlust kajastatakse koos amortisatsiooniga. Allahindlused kinnitab riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tegevjuhtkond kirjalikult põhivara allahindluse aktil.

(6) Kui ilmneb, et vara tegelik kasulik tööiga on oluliselt erinev esialgu hinnatust, muudetakse amortisatsiooniperioodi. Selleks hinnatakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga vähemalt aastainventuuri ajal. Olemasolevate varade eluiga vaadatakse üle investeeingu-(renoveerimis-)plaanide koostamisel ja parenduste (renoveerimissummade) lisamisel põhivara soetusmaksumusele. Amortisatsiooniperioodi muutuse mõju kajastatakse aruandeperioodis ja järgmistes perioodides, mitte tagasiulatuvalt.

(7) Aruandeaasta lõpul hinnatakse mittekasutatava vara tõenäolist neto realiseerimismaksumust ja vara hinnatakse alla, kui bilansiline jääkväärtus on sellest kõrgem.

§ 43. Parendused, remont ja hooldus

(1) Parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele (RTJ 5 tähenduses) ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele ning kulutuse maksumus on vähemalt § 41 lõikes 1 esitatud põhivara kapitaliseerimise alampiirina (ilma käibemaksuta) sätestatud summa. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse tulemiaruaandes perioodi kuluna.

[RTL 2006, 11, 198– jõust. 3.02.2006]

(2) [Kehtetu – RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(3) Kui parendusega kaasnes vara olulise osa väljavahetamine, kantakse väljavahetatud osa hinnanguline esialgne soetusmaksumus ja sellele vastav kogunenud kulum põhivara arvelt maha.

(4) Parenduste lisamisel põhivara soetusmaksumusele hinnatakse võimalikku vara järelejäänud eluea pikenedist ning olulise muutuse korral korrigeeritakse amortisatsiooninormi.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 44. Põhivara müük

(1) Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelist põhivara müüki, tasuta võõrandamist ja tasuta kasutusse andmist käsitletakse kui siiret, mille puhul antakse üle vara soetusmaksumus ja kulum. Saaja võtab arvele üle antud põhivara soetusmaksumuse ja kulumi.

(2) Põhivara müügi tulemust kajastatakse kontogruppides 3810 ja 3813 (v.a käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud juhul).

(3) Põhivara tasuta võõrandamist kajastab võõrandaja juhul, kui seda ei saa lugeda osaluse või finantsinvesteeringu soetamiseks, mitterahalise sihtfinantseerimisena (v.a riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelised siirded), eemaldades vara bilansist ja kajastades selle jääkväärtuse kontrol 450200. Kui mitterahalise sihtfinantseerimise saaja on samas avaliku sektori üksus, võtab ta arvele põhivara ja mitterahalise sihtfinantseerimise kontrol 257000 või 350200 põhivara õiglasest väärtuses või kui see ei ole teada, üleandja poolt näidatud jääkväärtuses. Kui põhivara õiglane väärtus on teada, kajastab vara võõrandaja eelnevalt varade ümberhindluse õiglasele väärtusele juhul, kui see on nõutav üldeeskirja § 45 alusel.
[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(4) Põhivara tasuta kasutusse andmist käsitletakse kui rendile andmist (RTJ 9). Kui vara anti tasuta kasutusse perioodiks, mis ületab 75% vara järelejäänud kasulikust elueast, loetakse tehing oma sisult kapitalirendiks. Kuna tasuta rendile andmisel kapitalirendinõuet ega -kohustust ei teki, kajastatakse tehingut mitterahalise sihtfinantseerimisena (v. a riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste vahelised siirded) rendile andja põhivara jääkväärtuses. Põhivara tasuta kasutusse andja eemaldab vara bilansist ja kajastab selle jääkväärtuse kontrol 450200, ning peab vara kohta edaspidi arvestust bilansiväliselt. Kui rentnik on samas avaliku sektori üksus, võtab ta arvele põhivara ja saadud sihtfinantseerimise kontrol 257000 või 350200 kas põhivara õiglasest väärtuses või vastaspoole poolt näidatud põhivara jääkväärtuses, kui õiglane väärtus ei ole teada. Kui põhivara õiglane väärtus on teada, kajastab vara võõrandaja eelnevalt varade ümberhindluse õiglasele väärtusele juhul, kui see on nõutav üldeeskirja § 45 alusel.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 45. Materiaalse põhivara ümberhindlus

(1) Erandina asendatakse põhivara objekti algne soetusmaksumus ümberhindatud väärtusega juhul, kui objekti õiglane väärtus erineb oluliselt tema bilansilisest jääkmaksumuselt, tingituna vähemalt ühest juhendi RTJ 5 paragrahvis 33 nimetatud asjaolust:

1) põhivara objekt on soetatud 1995. aastal või varem;

2) põhivara objekti tegeliku soetusmaksumuse kohta puuduvad korrektsed andmed, sealhulgas juhul, kui see on avaliku sektori üksusele üle antud ümberkorralduste käigus, kusjuures saajal puuduvad korrektsed andmed selle soetusmaksumuse kohta või kui see on tingitud varem kehtinud arvestuspõhimõtete erinevusest võrreldes üldeeskirjas esitatud arvestuspõhimõtetega.

(2) Juhul kui riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuse hinnangul erineb riigiraamatupidamiskohustuslaste üksusele kuuluva põhivara mõne objekti bilansiline väärtus üldtoodud põhjustel oluliselt selle õiglasest väärtusest, viiakse läbi objekti väärtuse hindamine vastava eksperdi poolt (v.a maa ümberhindlus). Eksperdi valiku peab kinnitama riigiraamatupidamiskohustuslaste juht. Kui puuduvad usaldusväärsed andmed õiglase väärtuse kohta, ei ole põhivara ümberhindlus lubatud.

(3) Maa hinnatakse ümber ümberhindluse läbiviimisel kehtinud maa maksustamishinna järgi. Ümberhindluse peavad viima läbi vastava ala spetsialistid ning selle peab kinnitama riigiraamatupidamiskohustuslaste tegevjuhtkond.

(4) Ümberhindatud väärtust loetakse uueks soetusmaksumuseks ning senine soetusmaksumus ja akumulieeritud kulum elimineeritakse, kasutades vastaskontodena kontogrupi 2904 kontosid. Riigiraamatupidamiskohustuslaste netoümberhindlus kuulub aruandeperioodi lõpul üleandmisele Rahandusministeeriumi bilanssi, kes võtab selle esialgu samuti arvele kontogrupis 2904. Perioodi lõpus sulgeb Rahandusministeerium nimetatud kontogrupi kõik kontod kontole Kogunenud üle- või puudujääk (298000).

(5) Materiaalse põhivara ümberhindlust on lubatud läbi viia ainult üks kord.

(6) Põhivara ümberhindlust on lubatud läbi viia üldjuhul kuni 31.12.2005. Kui see jäi teatud põhjustel selleks kuupäevaks läbi viimata, tuleb seda teha esimesel võimalusel järgmistel perioodidel.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

(7) Põhivara ümberhindlusena võetakse olenemata tähtajast arvele peremehetuks tunnustatud vara ja maakatastrisse kantud maad, mida ei ole ükski avaliku sektori üksus varem bilansis arvele võtnud.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

§ 46. Põhivara mahakandmine

(1) Põhivara kantakse maha (bilansist välja), kui vara enam ei eksisteeri (on hävitatud või hävinud, kadunud vms) või põhivara mahakandmise otsuse alusel enne selle utiliseerimist või hävitamist. Põhivara mahakandmine toimub kooskõlas «Riigivaraseadusega».

(2) Vara mahakandmisel kantakse põhivara jääkmaksumus kuluks amortisatsioonina (kontorühm 611 või 613).

§ 47. Bioloogiliste varade arvestus

(1) Bioloogiliste varade kajastamisel lähtutakse RTJ 7 kirjeldatud põhimõtetest.

(2) Bioloogilised varad võetakse bilanssi kontorühma 157 arvele, kui nende soetusmaksumus on alates § 41 lõikes 1 esitatud põhivara kapitaliseerimise alampiirist (ilma käibemaksuta). Kogumina soetatud bioloogilised varad (kogumi liikmete olemus ja kasutamise eesmärk on ühesugune) võib arvele võtta ühe tervikuna, kui kogumi väärtus tervikuna on alates ülaltoodud piirist.

(3) Bioloogilisi varasid hinnatakse aastaaruande koostamise kuupäeva seisuga ümber õiglasesse väärtusesse ainult juhul, kui õiglase väärtuse hindamiseks on võimalik kasutada usaldusväärseid meetodeid. Kui õiglase väärtuse hindamine ei ole võimalik, kuna neid ei kasvatata müügiks, kajastatakse neid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud kulum ja allahindlused. Niisugustele bioloogilistele varadele määratakse amortisatsiooninorm. Kui bioloogiliste varade soetusmaksumus ei ole teada ning nende õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, kajastatakse neid nullväärtuses.

(4) Riigimetsa Majandamise Keskuse poolt majandamisele kuuluva metsa hindab õiglasesse väärtusesse Riigimetsa Majandamise Keskus ja võtab arvele Keskkonnaministeerium.

(5) Bioloogiliste varade õiglase väärtuse muutusest tulenevad tulud ja kulud, samuti nendelt arvestatud amortisatsioon ja allahindlused kajastatakse kontorühmas 614. Bioloogiliste varade müügi korral kajastatakse selle tulemust kontogrupis 3814. Riigimetsa Majandamise Keskus kajastab metsa müügist saadud tulust 26% edasiandmiseks kontot 601582.

(6) Maavarade ja muude mittearendatavate bioloogiliste ressursside kohta puudub usaldusväärne hinnang varade õiglase väärtuse osas ja seetõttu kajastatakse selliseid varasid bilansiväliselt (konto 912000).

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

10. peatükk KOHUSTUSED JA NETOVARA

§ 48. Kohustused ja saadud ettemaksed

(1) Kohustuste kajastamisel lähtutakse RTJ 3, RTJ 8 ja RTJ 9 kirjeldatud põhimõtetest.

(2) Kohustuste kajastamisel peetakse kinni tekkepõhisuse printsiibist, mille järgi kõik aruandeperioodil tekkinud kohustused kajastatakse aruandeperioodi bilansis. Juhul kui aruande koostamise ajaks puudub arve, kajastatakse see bilansis viitvõlgade grupis 2032.

(3) Ettemaksena saadud tulud võetakse esmalt arvele kohustusena kontogrupis 2039 ning kantakse tuludesse olenevalt perioodist, mille eest tulu saadi. Erandina võib tulevaste perioodide tulud summas alla § 41 lõikes 1 esitatud põhivara kapitaliseerimise alapiiri kanda koheselt tuluks ilma neid tekkepõhiste perioodidele jaotamata. Avaliku sektori sisese tehingu korral lepivad pooled kajatamise viisi eelnevalt omavahel kokku.

(4) Bilansis kajastatakse laenukohustusi tulenevalt nende järelejäänud tähtajast lühi- ja pikaajaliste osadena vastavalt kontorühmades 208 ja 258. Laenukohustusena kajastatakse bilansis kõik finantseerimistegevuse tulemusena tekkinud võlakohustused, millega kaasneb intressikulu või muu sellelaadne kulu.

(5) Laenukohustuste kajastamisel lähtutakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodist. Kui tehingukulud ei ole olulised ning lepingujärgne intressimäär ei erine oluliselt efektiivsest intressimäärast, võib laenukohustuste arvestuses kasutada lepingujärgset intressimäära ning kanda tehingukulud kohe intressikulusse (kontorühm 650).

(6) Kui avaliku sektori üksus omab faktooringkohustust, millega kaasneb intressimakse faktoorigile (nõude ostjale), kajastab ta regressiõigusega faktooringkohustuse tehingupartnerina nõude müüjat (faktooringu klienti) ning regressiõigusega faktooringkohustuse tehingupartnerina faktoorigi (nõude ostjat).

(7) Eraldised võetakse arvele lühi- ja pikaajalise osana, lähtudes hinnangust nende realiseerumise tähtajale, kontorühmades 206 ja 256. Pikaajalised eraldised kajastatakse diskonteerituna määraga 6% aastas. Eraldiste moodustamist kajastatakse samaaegselt kuludes (eraldiste vähenemist kulude vähenemisenä).

(8) Aruandeaasta lõpu seisuga hinnatakse pensionieraldisi. Bilansipäevaks välja teenitud, kuid välja maksmata pensionisuurendused, ametipensionid ja muud pikaajalised tööga seotud hüvitised endistele ja tööil käivatele riigi töötajatele ja nende perekonnaliikmetele kajastatakse eraldisena selle riigiraamatupidamiskohustuslase bilansis, kelle juures töötajad vastava hüvitise välja teenisid. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse proportsionaalse osa krediteerimise meetodit, mille kohaselt tekitab iga hüvitise määramise aluseks olev tööalase teenistuse periood lisäühiku hüvitise saamiseks. Kui vastavaid hüvitisi maksab välja teine asutus (näiteks Sotsiaalkindlustusamet), siis kajastab ta väljamaksed siirdena sellele riigiasutusele, kelle bilansis vastavad eraldised on moodustatud.

[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(9) Pikaajalised intressi mittekanvad kohustused kajastatakse nüüdisväärtuses, kasutades diskontomäära 6% aastas. Intressikulu kajastatakse sel juhul kontol 650800.

[RTL 2006, 11, 198– jõust. 3.02.2006]

(10) Rentide klassifitseerimisel kapitali- ja kasutusrentideks loevad avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, kapitalirendile viitavaks kriteeriumiks ka vastavuses IPSAS 13 (*Leases*) §-ga 15 olukordi, kus renditavat vara pole võimalik kergesti asendada teise varaga.

[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(11) Avaliku sektori üksused, kelle põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, kajastavad pikaajalisi koostöölepinguid, mille kohaselt kasumi teenimise eesmärgil tegutsev lepingupartner osutab infrastruktuuri objekti kasutades avalikke teenuseid (sh vastava infrastruktuuri objekti opereerimise ja korrashoiuga seotud teenuseid), kusjuures avaliku sektori üksus, kelle põhieesmärgiks ei ole omanikule kasumi teenimine, kontrollib või reguleerib, milliseid avalikke teenuseid, kellele ja millise hinnaga lepingupartner osutab ning omab lepinguperioodi lõppedes kontrolli infrastruktuuri objekti üle kas läbi omandiõiguse, soodusostuõiguse või muul moel (edaspidi nimetatud *teenuste kontsessioonikokkulepe*), järgmiselt:

- 1) teenuste kontsessioonikokkuleppe infrastruktuuri objekt võetakse arvele materiaalse põhivarana selle soetusmaksumuses, milleks loetakse infrastruktuuri objekti ehitus- või rekonstrueerimistöde õiglane väärtus või vastavate tööde eest tasutavate maksete nüüdisväärtus, sõltuvalt sellest, kumb neist on madalam, kajastades selle samaaegselt finantskohustusena kontodel 208600 ja 258600;
- 2) arvele võetud infrastruktuuri objektile rakendatakse materiaalse põhivara arvestuse reegleid;
- 3) lepingupartneritele tehtavad maksed avalike teenuste osutamise eest jaotatakse finantskohustuse eest tasumiseks, infrastruktuuri objekti kasutamise eest (sh opereerimise ja korrashoiuga seotud teenused) tasutavateks kuludeks (kontoklass 55), intressikuluks finantskohustustelt (konto 650600) ja käibemaksukuluks (kontorühm 601) või sisendkäibemaksuks (konto 103701);
- 4) kui maksete jaotus komponentideks ei ole lepingupartnerite vahel avalikustatud, koostatakse maksete jaotuse analüüs, milles lähtutakse tegevjuhtkonna hinnangust turutingimuste kohta ehitus- või rekonstrueerimistöde maksumuse, opereerimise ja korrashoiuga seotud teenuste maksumuse ning intressimäära osas.

[RTL 2009, 22, 279– jõust. 13.03.2009]

§ 49. Netovara reservid

(1) Muutusi netovara reservides kajastatakse ümberklassifitseerimisena ühelt netovara kirjelt teisele (peamiselt reservi ja akumulieeritud tulemi vahel). Seetõttu kajastatakse tehinguid, millega kaasneb reservide muutumine, aruandeperioodi jooksul tavapärastel, sealhulgas tulude ja kulude kontodel, kui tehingu tulemusena muutus aruandeperioodi tulem. Hiljemalt aruandeperioodi lõpul koostatakse arvestused, mille alusel korrigeeritakse reserve ja akumulieeritud tulemit nende tehingute alusel, mille korral oli ühtlasi nõutav reservide suurenemine või vähenemine. Aastaruande kinnitamisel või peale aastaruande kinnitamist otsustatud vastava aasta aruandeperioodi tulemist reservidesse suunatava osa jaotamine kajastatakse järgmisel aruandeaastal.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(2) Riigi netovara reservid kajastatakse Rahandusministeeriumi bilansis. Seetõttu koostab Rahandusministeerium reservide moodustamise ja kulutamise arvestused, võttes arvesse ka teistelt riigiraamatupidamiskohustuslastelt riigikassasse laekunud tulud, mis kuuluvad kandmisele reservidesse, ja riigikassast tasutud kulud, mis kuuluvad katmisele reservide arvel, jaotades vastava aruandeperioodi tulemi sama aruandeperioodi aruandes reservidesse.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 50. Töökorraldus ja dokumentatsioon

(1) Igapäevaselt võrreldakse raha tegelikku jääki bilansis kajastatuga. Iga kuu lõpus kontrollitakse analüütiliste allregistrite saldosisid ja võrreldakse neid bilansiga. Läbi viidud võrdlused fikseeritakse kirjalikult (analüütilisele dokumendile tehakse kontrolli teostaja poolt märge kontrolli teostamise kohta, tuuakse välja vahed nende olemasolul ja kinnitatakse kontrolli teostamist oma allkirjaga). Erinevuste korral tehakse paranduskanded või vastasel korral teatatakse sellest kohe vahetule juhile. Paranduskanded dokumenteeritakse. Kontrolli teostamise sagedus ja selle eest vastutavad isikud määratakse raamatupidamisüksuse töötajate ametijuhendites.

(2) Vähemalt üks kord aastas viiakse läbi riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse kõigi oluliste varade ja kohustuste põhjalik inventuur (aastainventuur). Aastainventuuride hajutamiseks korraldatakse neid kas aruandeaasta lõpu seisuga või kuni kaks kuud enne aruandeaasta lõppu varade ja kohustuste gruppide kaupa, näiteks:

- 1) varude inventuur;
- 2) materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute inventuur;
- 3) nõuete analüütiliste nimekirjade inventuur ja oluliste nõuete kohta kinnituskirjade saatmine;
- 4) kohustuste analüütiliste nimekirjade inventuur ja oluliste kohustuste kohta kinnituskirjade saatmine;
- 5) sularahakassade inventuur;
- 6) pankadele kinnituskirjade saatmine pangakontode saldode ning pankadega sõlmitud tehingute kinnitamiseks;
- 7) finantsinvesteeringute inventuur ja olulistele tehingupartneritele kinnituskirjade saatmine;
- 8) avaliku sektori saldoandmikke esitavate üksuste omavaheline saldode võrdlemine;
- 9) muude varade inventuur.

(3) Inventuurid lõpetatakse tähtaegadel, mis võimaldavad aastaaruande koostamist nõutud tähtjaks. Riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse tegevjuhtkond määrab varude, materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute aastainventuuri läbiviijad, sh inventuuri läbiviimise eest vastutava(d) isiku(d). Varude ja materiaalse põhivara inventuurikomisjonid koosnevad vähemalt 2 liikmest, kellest kumbki ei ole inventeeritavate varade eest vastutav isik. Vastutav isik osaleb inventuurikomisjoni töös selgituste andjana. Aastainventuuri läbiviimist tõendava dokumentatsiooni allkirjastavad nii komisjoni liikmed kui ka varade eest vastutav isik.

(4) Otsuse selle kohta, milliste nõuete ja kohustuste kohta saadetakse tehingupartneritele kinnituskirjad, teeb riigiraamatupidamiskohustuslase üksuse pearaamatupidaja, kooskõlastades selle riigiraamatupidamiskohustuslase pearaamatupidajaga. Riigiraamatupidamiskohustuslase pearaamatupidaja kooskõlastab kinnituskirjade saatmise tingimused riigiraamatupidamiskohustuslase siseauditi eest vastutava isikuga.

(5) Saldoandmikke esitavate avaliku sektori üksuste (vt üldeeskirja § 7 lg 3) vahel ei saadeta kirjalikke kinnituskirju, vaid vahetatakse saldode ja käivete informatsiooni e-posti teel. Valitseva mõju all oleva üksusega võrdluse käigus selgunud realiseerumata kasumite ja kahjumite olemasolu korral võetakse need arvesse kapitaliosaluse meetodil. Riigiraamatupidamiskohustuslase ja kohaliku omavalitsuse üksuse piires kehtestatakse sise-eeskirjaga arvestuspõhimõtted, mis välistavad realiseerumata kasumite ja kahjumite tekkimise riigiraamatupidamiskohustuslase ja kohaliku omavalitsuse üksuse sisestest tehingutest.

(6) Aastainventuuri läbiviimist tõendavaks dokumentatsiooniks on saldokinnituskirjad, pangakonto väljavõtted, inventeerimise aktid või muud dokumendid, mis tõendavad vara või kohustuse kajastamise korrektsust. Nimetatud dokumentatsioon säilitatakse kui majandustehingute algdokumentatsioon «Raamatupidamise seaduses» sätestatud korras.

[RTL 2005, 26, 366– jõust. 11.03.2005]

(7) Museaale ja raamatuid on lubatud inventeerida kord viie aasta jooksul. Inventuuride läbiviimise tavapärasest erinev regulaarsus sätestatakse riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise sise-eeskirjas koos põhjendusega.

(8) Kaitsevæe Logistikakeskuses hajutatakse ladudes olevate varude ja materiaalse põhivara aastainventuurid tervele aastale eelnevalt kinnitatud graafiku alusel. Inventuuride läbiviimiseks kehtestatakse eraldi kord, milles sätestatakse korralduslikud toimingud, varude ja varade hindamismeetodid ja koostatavad dokumendid. Vastav kord kooskõlastatakse riigiraamatupidamiskohustuslase tegevjuhtkonna poolt.

[RTL 2006, 11, 198– jõust. 3.02.2006]

(9) Riigimetsa Majandamise Keskus koostab ja Keskkonnaministeerium kinnitab oma bilansis kajastatava metsa väärtuse hindamiseks eraldi korra, millega Riigimetsa Majandamise Keskusele kehtestatakse nii metsa väärtuse arvestamiseks kasutatav meetoodika kui ka metsa koguste ja muude metsa väärtuse hindamisel arvessevõetavate näitajate fikseerimise protseduurid ja koostatavad dokumendid. Riigimetsa Majandamise Keskuse poolt majandatavat metsa inventeeritakse selleks ettenähtud korra alusel aastaringselt arvestusega, et inventeerimisandmed metsa koguste ja seisukorra kohta ei oleks vanemad kui kümme aastat.

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 51. Inventeerimise ajaline jaotus

(1) Varade ja kohustuste inventeerimise läbiviimise ajalised nõuded on alljärgnevad:

Inventeeritav vara / kohustus	Inventuuri läbiviimise sagedus ja ulatus
Sularaha ja pangakontod	Igapäevane saldode võrdlemine, aasta lõpus kinnituskirjad pankadelt; Sularahakassa ootamatu kontroll vähemalt kaks korda aastas ja inventuur aasta lõpus
Maksunõuded ja -kohustused	Bilansisaldode võrdlus maksuameti kontokaartidega e-Maksuameti infosüsteemist vähemalt iga kvartali lõpus, vahede selgitamine ja likvideerimine
Muud nõuded ja ettemaksed	Igakuiselt allregistrite võrdlus bilansisaldodega ja vähemalt iga kvartali lõpus aegunud nõuete allahindlused, aasta lõpu seisuga saldokinnituskirjad kõikidelt olulistelt deebitoridelt
Finantsinvesteeringud	Igakuiselt allregistrite võrdlus bilansisaldodega, ümberhindlused õiglasele väärtusele, tekkepõhine intressiarvestus, aasta lõpu seisuga saldokinnituskirjad või saldovõrdlused kõikide oluliste investeeringute osas
Varud	Füüsiline inventuur vähemalt üks kord aastas aruandeaasta lõpu seisuga või kuni kaks kuud enne aruandeaasta lõppu ja hinnang väheliikuvate varude allahindluse vajaduse kohta
Materiaalne põhivara ja kinnisvarainvesteeringud	Füüsiline inventuur vähemalt üks kord aastas aruandeaasta lõpu seisuga või kuni kaks kuud enne aruandeaasta lõppu, hinnang järelejäänud eluea õigsusele ning vara alla- või ümberhindluse läbiviimise vajaduse suhtes
Muud varad	Inventuur vähemalt üks kord aastas aruandeaasta lõpu seisuga või kuni kaks kuud enne aruandeaasta lõppu, kasutades sobivaid meetodeid, mis kinnitaksid vara olemasolu ning bilansis kajastatud väärtuse õigsust
Kohustused ja saadud ettemaksed	Igakuiselt allregistrite võrdlus bilansisaldodega, aasta lõpu seisuga saldokinnituskirjad kõikidelt olulistelt kreditoridelt
Saldoandmikke esitavate avaliku sektori üksuste omavahelised saldod	Kvartaalselt saldoandmike infosüsteemi päringute alusel, vajadusel täiendavalt e- posti teel omavahelise kirjavahetuse alusel

[RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

(2) Maksu- ja Tolliamet võib saata saldokinnituskirju maksude, lõivude ja trahvidega seotud nõuete ning kohustuste kohta (kontorühmad 102, 152, 200, 253, kontogrupid 1037, 2030, välja arvatud saldod avaliku sektori üksustega) seisuga kuni üks kuu enne aruandeaasta lõppu.

[RTL 2006, 85, 1547– jõust. 8.12.2006]

§ 52. Inventeerimise ja hindamise protseduurid

(1) Sularaha inventuuri käigus:

- 1) loetakse üle kassas asuv sularaha ja tulemused dokumenteeritakse sularaha inventuuri aktiga, mis allkirjastatakse inventuuri osaliste poolt ning edastatakse raamatupidamisüksusele;
- 2) raamatupidamisüksuses kontrollitakse sularaha inventuuriakti vastavust raamatupidamises kajastuva sularaha saldoaga, inventuuriakt kinnitatakse raamatupidamise esindaja poolt allkirja ja võrdluskupäeva lisamisega; puudujäägid kajastatakse kuni nende hüvitamiseni kontol 103690; ülejäägid kantakse tuludesse (388890).

(2) Pangakontode kontrollimisel:

1) võrreldakse igapäevaselt pangaväljavõtete ja pangakontode saldode vastavust; kontrolli teostamine vormistatakse pangaväljavõttel vastava märkega ning kuupäeva ja allkirja lisamisega;

2) üks kord aastas saadetakse kõikidele finantsinstitutsioonidele, kellega riigiraamatupidamiskohustuslase üksusel on aruandeaasta jooksul toimunud rahalisi arveldusi, saldojääkide kinnitamiseks kirjad.

(3) Finantsinvesteeringute hindamisel ja inventeerimisel viiakse läbi:

- 1) hindamine õiglasele väärtusele või intresside arvestus sõltuvalt investeeringu liigist;
- 2) lühi- ja pikaajaliste finantsinvesteeringute korrektn klassifitseerimine aruandeperioodi lõpu seisuga;
- 3) välisvaluutas fikseeritud investeeringute ümberhindlus bilansipäeval kehtiva Eesti Panga valuutakursi alusel;
- 4) aasta lõpu seisuga kinnituskirjade saatmine olulistele tehingupartneritele.

(4) Nõuete ja tehtud ettemaksete inventeerimisel viiakse läbi:

- 1) nõuete periodiseerimine arvestades tekkepõhisuse printsiipi;
- 2) nõuete laekumise tõenäosuse hindamine ja vajadusel allahindluse kajastamine;
- 3) välisvaluutas fikseeritud nõuete (välja arvatud ettemaksed) ümberhindlus bilansipäeval kehtiva Eesti Panga valuutakursi alusel;
- 4) nõuete klassifitseerimine lühi- ja pikaajalisteks;
- 5) intressikandvate nõuete tekkepõhine intressiarvestus;
- 6) saldokinnituste saatmine ja saabunud vastuste võrdlus raamatupidamise andmetega; saldokinnituste saatmisel näidatakse saldokinnitusel nõuete nominaalsummasid, millest ei ole maha arvatud ebatõenäoliselt laekuvaid summasid ega diskonteeritud intressi, samuti näidatakse bilansivälised trahvi- ja viivisenõuded nende olemasolul.

(5) Varude inventeerimisel järgitakse alljärgnevaid nõudeid:

- 1) varud paigutatakse nii, et neid oleks võimalik loendada;
- 2) varude liikumine toimub inventuurikomisjoni juuresolekul ja sellekohane dokumentatsioon hoitakse inventuuri ajal eraldi;
- 3) paberandjal lugemislehtede korral ei kajastata ettetäidetud lugemislehtedel koguseid ega summasid, vaid need kannab komisjon lugemislehtede ülelugemise käigus;
- 4) loetud ühikud või toodete grupid märgistatakse topeltlugemise vältimiseks;
- 5) erinevuste korral ja allahindluse vajaduse ilmnemisel koostatakse puudu- ja ülejääkide ning allahindluse akt(id);
- 6) üle- ja puudujääkide kohta lisatakse lõppaktile seletuskiri ning süüdlaste olemasolul nõutakse puudujäägid neilt sisse;
- 7) dokumendid dateeritakse ja allkirjastatakse lugejate ja materiaalselt vastutava isiku poolt;
- 8) allkirjastatud aktide põhjal tehakse raamatupidamisüksuses vajadusel korrektureid raamatupidamise andmetesse; leitud puudujäägid kantakse kuluks või võetakse kuni tasumiseni arvele (konto 103690); ülejäägid võetakse arvele (õiglasema hinnangu puudumisel nullväärtuses).

(6) Materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute füüsiline inventuur toimub sarnaselt varude inventuurile, kuid ettetäidetud lugemislehtedel kajastatakse kogused ja maksumused ning andmed varade järelejäänud amortisatsiooniperioodi kohta. Lisaks tehakse inventuuri läbiviimisel järgmised toimingud:

- 1) hinnatakse varade ümberhindluse teostamise vajadust (vt üldeeskirja §-d 39, 45);
- 2) inventuuri lõppaktis tuuakse eraldi välja kasutuskõlbmatu (nii füüsiliselt kui moraalselt amortiseerunud) ja kasutuses mitteolev vara ja hinnatakse selle võimalikku netorealiseerimismaksumust;
- 3) veendutakse varade amortisatsioonimäärade õigsuses;
- 4) lugemislehtedes toodud märkuste põhjal koostatakse varade mahakandmise, allahindluse ja ümberhindluse aktid, mille põhjal koostab raamatupidamisüksus kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara korrigeerimiskanded.

(7) Kohustuste ja saadud ettemaksete inventeerimisel tehakse järgmised toimingud:

- 1) kohustuste periodiseerimine arvestades tekkepõhisuse printsiipi;
- 2) välisvaluutas fikseeritud kohustuste (v.a ettemaksed) ümberhindlus bilansipäeval kehtiva Eesti Panga valuutakursi alusel;
- 3) kohustuste klassifitseerimine lühi- ja pikaajalisteks;
- 4) intressikandvate kohustuste tekkepõhine intressiarvestus;
- 5) maksukohustuste võrdlemine Maksuameti väljavõtetega;
- 6) saldokinnituste saatmine ja saabunud vastuste võrdlus raamatupidamise andmetega;
- 7) eraldiste ja potentsiaalsete kohustuste hindamine ja arvelevõtmine.

(8) Saldoandmikke esitavad avaliku sektori üksused võrdlevad iga kvartali lõpu seisuga omavahelisi saldosisid. Selleks kasutatakse peale saldoandmiku esitamist saldoandmike infosüsteemi saldode võrdlemise ja ridade võrdlemise päringuid. Kui saldoandmiku esitaja eeldab, et saldoandmikus võib tõenäoliselt esineda vahesid teiste üksustega, ennetatakse seda saldode võrdluse taotluse esitamisega teisele saldoandmiku esitajale enne saldoandmiku esitamise tähtaja saabumist. Sel juhul saadab üksus, kes leiab, et saldosisid on vaja eelnevalt võrrelda, teisele poolele e-posti teel oma saldod ja jääb ootama teise poole vastust. Teine pool on kohustatud järelepärimisele e-posti teel vastama koos omapoolsete saldode esitamisega. Vahede korral peetakse e-posti teel kirjavahetust kuni vahede likvideerimiseni. Kui võrdlejad jäävad omavaheliste saldode suhtes erimeelsusele, teatatakse sellest Rahandusministeeriumile. Rahandusministeeriumi poolt pakutava lahenduse alusel vahe parandatakse. Vahesid, mille suurus on väiksem kui 1000 kr, ei pea parandama, v. a juhul, kui vahed on ühe ja sama konsolideerimisgrupi sisesed, mille korral saldoandmike esitajate tehingupartneri koodide neli esimest numbrit on samad riigiraamatupidamiskohustuslaste konsolideerimisgruppide korral või kolm esimest numbrit

on samad ülejäänud konsolideerimisgruppide korral. Niisugustes konsolideerimisgruppides võib konsolideeriv üksus kehtestada lubatud vahe piirmäära arvestusega, et see ei tohi olla suurem kui 1000 kr. [RTL 2007, 79, 1368– jõust. 29.10.2007]

§ 53. Konsolideerimise protseduurid

(1) Saldoandmike sisestajad kontrollivad oma saldoandmiku saldode vastavust teiste avaliku sektori üksuste saldodega. Kontrolli läbiviimine toimub vastava päringuga Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteemist. Erinevuste esinemisel on saldoandmiku sisestaja kohustatud võtma ühendust vastavate üksustega, kellega selgitatakse erinevuste põhjused ja lepitakse kokku paranduse sisseviimine.

(2) Kui konsolideeriva üksuse konsolideerimisgrupi piires esineb niisuguseid konsolideeritavate üksuste vahelisi saldosisid, mille elimineerimiseks või õiglaseks kajastamiseks konsolideeritud aruandes on vaja veel teatud lisakandeid, võimaldatakse neid sisestada täiendava konsolideerimisgrupi saldoandmikuna.

(3) Pärast seda, kui konsolideerimisgrupi kõikide üksuste andmed on sisestatud, kontrollib konsolideerija veelkord oma valitsemisala kõikide saldode vastavust teiste avaliku sektori üksuste saldodega. Kontrolli läbiviimine toimub vastava päringuga Rahandusministeeriumi saldoandmike infosüsteemist. Erinevuste esinemisel on konsolideerija kohustatud võtma ühendust vastavate üksustega, kellega selgitatakse erinevuste põhjused ja lepitakse kokku paranduse sisseviimine.

(4) Kui kõik erinevused on leitud ja parandatud, võtab konsolideerija saldoandmike infosüsteemist oma konsolideerimisgrupi üksuste andmed osaluste kajastamiseks kapitaliosaluse meetodil ning teeb konsolideerija aruannetes vastavad kanded. Seejärel kinnitab konsolideerija oma valitsemisala aruanded. Kui kõikide konsolideerimisgruppide andmed on ülaltoodud viisil kinnitatud, viib Rahandusministeerium läbi lõpliku saldode vastavuse kontrolli.

(5) Saldode lõplikust vastavusest teatab Rahandusministeerium riigiraamatupidamiskohustuslaste üksustele, kes seejärel kajastavad oma netovara üleandmise Rahandusministeeriumile (vt üldeeskirja § 17 lg 7). Rahandusministeerium teeb vastavad vastukanded oma saldodesse.

(6) Pärast saldode võrdlust ja riigiraamatupidamiskohustuslaste üksuste netovara korrigeerimist kinnitab Rahandusministeerium kõik saldoandmikud lõplikult ning seejärel ei ole saldoandmike parandamine enam lubatud.

12. peatükk RAKENDAMINE

§ 54. 2003. aasta lõppbilansi koostamine

(1) Alates 01.01.2004 koostatakse kvartaalsed aruanded ja aastaaruanne üldeeskirjas toodud arvestusmeetodite ja esitlusviisi kohaselt. Üldeeskirja arvestusmeetoditele ja esitlusviisile üleminekuks koostatakse algbilanss seisuga 01.01.2004.

(2) Uuele kontoplaanile ülemineku võimaldamiseks koostatakse 2003. aasta lõppbilanss üldeeskirja lisades 1, 2, 3, 4 ja 5 esitatud kontoplaani järgi. Saldode üleviimine toimub 2003. aastal kehtinud bilansikontode saldode selgitamise ja neile uues kontoplaanis konto leidmise teel. Bilansisaldode üleviimisel vanalt kontoplaanilt uuele selgitatakse täiendavalt neid bilansikirjeid, mis lähtudes uutest arvestuspõhimõtetest hinnatakse ümber või antakse üle. Kõik vanadelt bilansikontodelt uutele bilansikontodele üle viidud saldode jagunemised ja ümberhindlused dokumenteeritakse ja kogutakse ühte toimikusse. Iga vana bilansikonto kohta näidatakse, millistele uutele bilansikontodele see kanti. Sealjuures eraldatakse saldod uutel bilansikontodel täiendavalt tehingupartnerite ja allikate koodide järgi, kui see on vastaval uuel kontrol nõutav. Rahavoo koodi kajastamine ei ole esmakordse saldoandmiku esitamisel kohustuslik.

(3) Seoses üleminekuiga tehtud ümberhindlused, mis väljendavad arvestuspõhimõtete muutust, kajastatakse seisuga 31.12.2003 koostatud aastaaruandes akumulieeritud üle-(puudu-)jäägi kontrol 298000, mitte aruandeperioodi 01.01.2003 – 31.12.2003 tulemina.

(4) Põhivara soetusmaksumusega alla 10 000 kr võib jääda bilanssi, kui see on inventeeritud ning seda amortiseeritakse hinnangulise järelejäänud kasuliku eluea jooksul. Peale täielikku amortiseerumist kantakse see bilansist maha.

(5) Põhivara ümberhindlus õiglasele väärtusele (üldeeskirja §-d 39, 45, 47) võib toimuda ka hiljem kui seisuga 31.12.2003, kuid üldjuhul mitte hiljem kui 31.12.2005.

(6) Annetatud kapitali konto suletakse järgmiselt:

1) konkreetse olemasoleva põhivaraga seotud põhivara sihtfinantseerimise inventeeritud jääk viiakse üle kontorühma 257 koos tehingupartneri (sihtfinantseerimise andja), tegevusala ja allika koodi kajastamisega, kui see on üldeeskirja kohaselt käsitletav sihtfinantseerimise kohustusena;

2) ülejäänud osa annetatud kapitalist suletakse kogunenud üle- või puudujäägi kontole (298000).

(7) Osalused avaliku sektori ja sidusüksustes hinnatakse seisuga 31.12.2003 ümber kapitaliosaluse meetodil. Investeeringu väärtuse muutus kajastatakse arvestuspõhimõtte muutusena kogunenud üle- või puudujäägi kontol 298000, mitte kontol 652000, kus kajastatakse kapitaliosaluse meetodil tehtud kandeid alates 01.01.2004.

(8) Riigiraamatupidamiskohustuslaste üksused annavad pärast saldode inventeerimist, kapitaliosaluse meetodil tehtud kandeid ja konsolideerimise protseduuride läbiviimist viimaste kannetena Rahandusministeeriumile üle oma netovara kontode saldod seisuga 31.12.2003, korrespondeerides kanded tekkepõhiste siirete kontol, olenevalt sellest, kas netovara kokku oli enne üleandmist negatiivne (konto 103500) või positiivne (konto 203500).

§ 55. Lubatud hälbed 2003. ja 2004. aasta aruandes

(1) Seoses üleminekuga konsolideeritud aruannete koostamisele on 2003. ja 2004. majandusaasta aruannetes lubatud konsolideerimisest tulenevad vead juhul, kui puuduvad korrektsed andmed konsolideerimise läbiviimiseks või praktilised võimalused elimineerimiskannete leidmiseks mõistliku aja jooksul. Konsolideerimata jäänud üksuste ja konsolideerimisel parandamata jäänud vigade kohta antakse aastaaruandes vastav selgitus.

(2) Arvestuspõhimõtete oluliselt erinevusest tingituna ei ole 2003. aasta bilansis kohustust esitada võrreldavaid andmeid 2002. aasta bilansi kohta. 2004. aasta tulemi- ja rahavooaruandes ei ole kohustust esitada võrreldavaid andmeid 2003. aasta tulemi- ja rahavooaruande kohta. Võrreldavad andmed võivad seetõttu osaliselt puududa ka raamatupidamise aastaaruande lisades.

(3) Eesti Pank, Tagatisfond, Liikluskindlustuse Fond ja avalik-õiguslikud kutseühendused, avaliku sektori tütarettevõtjad ja kohalike omavalitsuste valitseva mõju all olevad sihtasutused ja mittetulundusühingud esitavad esmakordselt saldoandmiku ainult bilansikontode kohta seisuga 31.12.2004 ning täismahus saldoandmiku alates kvartaalsest saldoandmikust seisuga 31.03.2005.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud üksusi ei konsolideerita rida-realt meetodil aruannetes, mis on koostatud perioodide kohta, mis lõppesid enne 01.01.2005.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

§ 56. Informatsiooni ja andmete avaldamine

(1) Rahandusministeerium esitab oma veebilehel jooksvat informatsiooni üldeeskirja või selle lisade muudatuste kohta.

(2) Rahandusministeerium avaldab oma veebilehel kontoplaani kasutamise juhendi, raamatupidamiskannete näidised ja muid üldeeskirja rakendamisega seotud dokumente, andmeid ja teadaandeid.

§ 57. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

Rahandusministri 17. märtsi 1995. a määrus nr 46 «Eelarveliste asutuste raamatupidamise korraldamise eeskirjadest» tunnistatakse kehtetuks.

§ 58. Määruse jõustumine

(1) Käesolev määrus jõustub riigiraamatupidamiskohustuslastele, kohaliku omavalitsuse üksustele, muudele avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele (välja arvatud Eesti Pank, Tagatisfond, Liikluskindlustuse Fond ja avalik õiguslikud kutseühendused), riigi valitseva mõju all olevatele sihtasutustele, mittetulundusühingutele ja Riigimetsa Majandamise Keskusele bilansikontode saldode osas alates 31.12.2003 ja ülejäänud osas alates 01.01.2004.

(2) Käesolev määrus jõustub lõikes 1 nimetatamata avaliku sektori üksustele bilansikontode saldode osas alates 31.12.2004 ja ülejäänud osas alates 01.01.2005.

[RTL 2004, 104, 1685– jõust. 6.08.2004]

(3) Käesoleva määruse § 48 lõiget 8 rakendatakse alates 31.12.2008, v.a «Avaliku teenistuse seaduse» § 57 alusel pensionieraldiste arvestamise osas, mille osas rakendatakse käesoleva seaduse § 48 lõiget 8 alates 31.12.2009. Lisaks arvestatakse pensionieraldiste osas, et:

1) «Avaliku teenistuse seaduse» alusel pensionisuurendust saavatele pensionäridele arvestatakse pensionieraldisi selle riigiraamatupidamiskohustuslaste bilansis, kes neid välja maksab; ja

2) pärast 31.12.2009 antakse töötajate töölevõtmisel ja lahkumisel väljateenitud pensionieraldisi üle siiretega, kusjuures neile, kes ei tööta üheski riigiasutuses ega ole veel pensionile jäänud, arvestatakse pensionieraldisi Rahandusministeeriumi bilansis.

[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

(4) Käesolevas määruse § 48 lõikes 11 sätestatud arvestuspõhimõtteid kohaldatakse aruandeperioodide kohta, mis algavad 2009. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

[RTL 2009, 22, 279– jõust. 13.03.2009]

Lisa 1

Lisa 2

Lisa 7

Rahandusminister
määrus
lisa 13156029

Lisa 3

Rahandusministri 11. detsembri
2003. a määruse nr 105«Riigi
raamatupidamise üldeeskiri»
lisa 3

TEGEVUSALADE KOODID

Kood	Nimetus
	ÜLDISEDVALITSUSSEKTORI TEENUSED
	Täidesaatvate jaseadusandlike organite teenused, rahanduspoliitika, välispoliitika
01110	Keskvalitusetäidesaatvad ja seadusandlikud organid
01111	Valla- jalinnavolikogu
01112	Valla- jalinnavalitsus
01113	Linnaosavalitsus
01120	Rahandus- jafiskaalpoliitika
01130	Välispoliitika
	Välisabi
01210	Välisabi arengu- jaüleminekuriikidele
01220	Välisabi rahvusvahelisteorganisatsioonide kaudu
	Üldised teenused
01310	Personaliteenused
01320	Planeerimis- jastatistika teenused
01330	Muud üldised teenused
01400	Alusuuringud
01500	Teadus- jaarendustegevus üldistes valitsussektori teenustes
01600	Muud üldised valitsussektoriteenused
01700	Valitsussektorivõla teenindamine
01800	ÜldisloomugaülekanDED valitsussektoris
	RIIGIKAITSE
02100	Sõjaline riigikaitse
02200	Tsiviilkaitse
02300	Kaitseotstarbeline välisabi
02400	Teadus- jaarendustegevus riigikaitstes
02500	Muu riigikaitse

	AVALIK KORD JAJULGEOLEK
03100	Politsei
03101	Piirivalve
03200	Päästeteenused
03300	Kohus
03400	Kinnipidamiskohtadetegevuse korraldus
03500	Teadus- ja arendustegevus avalikus korras ja julgeolekus
03600	Muu avalik kord jajulgeolek, sh haldus
	MAJANDUS
	Üldine majandus-,kaubandus- ja tööjõupoliitika
04110	Üldine majandus- jakaubanduspoliitika
04120	Üldine tööjõupoliitika
	Põllu- jametsamajandus, kalandus ja jahindus
04210	Maakorraldus
04211	Muu põllumajandus
04220	Metsamajandus
04230	Kalandus ja jahindus
	Kütus ja energia
04310	Kivisüsi ja muumineraalne tahkekütus
04320	Nafta ja maagaas
04330	Tuumkütus
04340	Muu kütus
04350	Elektrienergia
04360	Muu energia- jasoosamajandus
	Mineraalse toormekaevandamine, töötlev tööstus ja ehitus
04410	Mineraalse toorme (v.amineraalne kütus) kaevandamine
04420	Töötlev tööstus
04430	Ehitus
	Transport
04510	Maanteetransport
04511	Liikluskorraldus
04512	Transpordikorraldus
04520	Veetransport
04530	Raudteetransport
04540	Õhutransport
04550	Torutransport ja muutransport
04600	Side
	Muud majandusharud
04710	Kaubandus ja laondus
04720	Hotellindus jarestoranide tegevuse korraldus
04730	Turism
04740	Üldmajanduslikudarendusprojektid
	Teadus- ja arendustegevusmajanduses
04810	Teadus- ja arendustegevus üldises majandus-, kaubandus- ja tööjõupoliitikas
04820	Teadus- ja arendustegevus põllu-, metsamajanduses, kalanduses, jahinduses
04830	Teadus- ja arendustegevus kütuse- ja energiamajanduses
04840	Teadus- ja arendustegevus kaevandamises, töötlevas tööstuses, ehituses
04850	Teadus- ja arendustegevus transpordis
04860	Teadus- ja arendustegevus sides
04870	Teadus- ja arendustegevus muudes majandusharudes

04900	Muu majandus (shmajanduse haldus)
	KESKKONNAKAITSE
05100	Jäätmekäitlus (shprügivedu)
05200	Heitveekäitlus
05300	Saaste vähendamine
05400	Bioloogilisemitmekesisuse ja maastiku kaitse
05500	Teadus- jaarendustegevus keskkonnakaitstes
05600	Muu keskkonnakaitse(sh keskkonnakaitse haldus)
	ELAMU- JAKOMMUNAALMAJANDUS
06100	Elamumajandusearendamine
06200	Kommunaalmajandusearendamine
06300	Veevarustus
06400	Tänavavalgustus
06500	Teadus- jaarendustegevus kommunaalmajanduses
	Muu elamu- jakommunaalmajandus
06601	Elamu- ja kommunaalmajandusehaldamine
06602	Kalmistud
06603	Hulkuvate loomadegaseotud tegevus
06604	Saunad
06605	Muu elamu- jakommunaalmajanduse tegevus
	TERVISHOID
	Meditšiinitooted,-vahendid ja -seadmed
07110	Farmaatsiatooted,apteegid
07120	Muud meditsiinitooted
07130	Ravivahendid ja-seadmed
	Ambulatoorsedteenused
07210	Üldmeditsiiniteenused
07220	Erimeditsiiniteenused
07230	Hambaraviteenused
07240	Parameditsiiniteenused
	Haiglateenused
07310	Üldhaigla teenused
07320	Erihaigla teenused
07330	Meditšiini- jaema-lapsekeskuste teenused
07340	Hooldus- jataastusravihaiglate teenused
07400	Avalikudtervishoiuteenused
07500	Teadus- jaarendustegevus tervishoius
07600	Muu tervishoid, shtervishoiu haldamine
	VABA AEG, KULTUUR,RELIGIOON
	Vaba aja jasporditeenused
08101	Spordikoolid
08102	Sporditegevus (v.aspordikoolid)
08103	Puhkepargid
08104	Puhkebaasid
08105	Laste muusika- jakunstikoolid
08106	Laste huvialamajad jakeskused
08107	Noorsootöö janoortekeskused
08108	Täiskasvanute huvialaasutused
08109	Vaba aja üritused
	Kultuuriteenused
08201	Raamatukogud
08202	Rahva- jakultuurimajad

08203	Muuseumid
08204	Teatrid
08205	Kinod
08206	Kontserdiorganisatsioonid
08207	Muinsuskaitse
08208	Kultuuriüritused
08209	Seltsitegevus
08210	Loomaaed
08211	Botaanikaaed
08212	Laululavad
08300	Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused
08400	Religiooni- ja muudühiskonnateenused
08500	Teadus- ja arendustegevus vabas ajas, kultuuris ja religioonis
08600	Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh haldus
	HARIDUS
09110	Eelharidus –Lasteaiad
	Teise tasemeharidus
09210	Lasteaed-koolid
09211	Algkoolid
09212	Põhikoolid
09220	Gümnaasiumid
09221	Täiskasvanutegümnaasiumid
09222	Kutseõppeasutused
09400	Kolmanda tasemeharidus (kõrgkoolid)
09500	Taseme aluselmittemääratletav haridus (häviklaste koolid)
	Hariduseabiteenused
09600	Õpilasveo eriliinid
09601	Muud hariduseabiteenused
09700	Teadus- ja arendustegevus hariduses
09800	Muu haridus, shhariduse haldus
	SOTSIAALNE KAITSE
	Haigete ja puuetegainimeste sotsiaalne kaitse
10110	Haigete sotsiaalnekaitse
10120	Puuetega inimestesotsiaalhoolekandeadasutused
10121	Muu puuetega inimestesotsiaalne kaitse
	Eakate sotsiaalnekaitse
10200	Eakatesotsiaalhoolekandeadasutused
10201	Muu eakate sotsiaalnekaitse
10300	Toitjakaotanutesotsiaalne kaitse
	Perekondade jalaste sotsiaalne kaitse
10400	Lastekodud
10401	Laste ja noortesotsiaalhoolekandeadasutused
10402	Muu perekondade jalaste sotsiaalne kaitse
10500	Töötute sotsiaalnekaitse
10600	Eluasemeteenusedsotsiaalsetele riskirühmadele
	Muude sotsiaalseteriskirühmade kaitse
10700	Riskirühmadesotsiaalhoolekandeadasutused
10701	Riikliktoimetulekutoetus
10702	Muu sotsiaalseteriskirühmade kaitse
10800	Teadus- ja arendustegevus sotsiaalses kaitstes
10900	Muu sotsiaalnekaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus

Rahandusminister

Lisa 4

Rahandusministri 11. detsembri
2003. a määruse nr 105 «Riigi
raamatupidamise üldeeskiri»
lisa 4
[RTL 2009, 4, 54–
jõust. 17.01.2009]

ALLIKATE KOODID

Kood	Nimetus
00	Muud või määramata allikad
	RESERVID
01	Stabiliseerimisreserv
02	Tagatisreserv
03	Vabariigi Valitsuse reserv
04	Kassareserv
05	Vabariigi Valitsuse omandireformi reserv
06	Kohaliku omavalitsuse omandireformi reserv
07	Kohaliku omavalitsuse eluasemeresev
	VÄLISABI (sh välisabi kaasfinantseerimine)
21	PHARE
22	ISPA, Ühtekuuluvusfond
23	SAPARD
24	Schengen Facility
25	EAGGF Guidance (Põllumajandus)
26	FIFG ja EFF (Kalandus)
27	ESF (Sotsiaal)
28	ERDG (Regionaal)
29	EAGF (Põllumajanduse otsetoetused)
30	EQUAL
31	Transition Facility
32	EAFRD (Põllumajandus)
39	Muud mitteresidendid
60	SIHTFINANTSEERIMINE (v.a välisabi)
70	LAENUD
71	KAPITALIRENT
80	OMATULU

[RTL 2009, 4, 54– jõust. 17.01.2009]

Rahandusminister
määrus
lisa 13156031

Lisa 5

Rahandusministri 11. detsembri
2003. a määruse nr 105«Riigi
raamatupidamise üldeeskiri»
lisa 5

RAHAVOO KOODID

Kood	Nimetus
	Aasta alguse saldod
00	Aasta alguse saldod
	Rahalised tehingud
01	Vara soetus (deebet)(raha väljaminek)
02	Vara müük,tagasisaamine, laekumine (kreedit) (raha sissetulek)
05	Kohustuse soetus(kreedit) (raha laekumine)
06	Kohustuse tasumine,müük (deebet) (raha tasumine)
	Mitterahalisedkanded varadega
11	Varade kulum jaallahindlus
12	Varade mahakandmine
13	Üleviimine materiaalsepõhivara grupist kinnisvarainvesteeringute gruppi
14	Üleviimine kinnisvarainvesteeringute grupist materiaalse põhivara gruppi
15	Varade mitterahalisedsiirded (üleandmine)
16	Varade mitterahalisedsiirded (saamine)
17	Varade üleandminemitterahalise sissemaksena netovarasse
18	Varade saaminemitterahalise sissemaksena netovarasse
19	Varade tasutavõõrandamine (saamine)
20	Varade, kohustuste ja netovara suurenemine seoses valitseva mõju tekkimisega
21	Varade ümberhindlus
22	Intresside ja viivistearvestus
23	Varadeüंबरklassifitseerimine
24	Varade Tasutavõõrandamine (üleandmine)
25	Varade, kohustuste ja netovara vähenemine seoses valitseva mõju kadumisega
26	Üleviimine põhivara grupist müügiotelpõhivara gruppi
27	Üleviimine müügiotel põhivara grupist põhivaragruppi
28	Arvestuspõhine muutus
29	Muud mitterahalisedkanded varadega
	Mitterahalisedkanded kohustustega
35	Kohustustemitterahalised siirded (üleandmine)
36	Kohustustemitterahalised siirded (saamine)
37	Kohustuste üleandminemitterahalise sissemaksena netovarasse
38	Kohustuste saaminemitterahalise sissemaksena netovarasse
41	Kohustusteüंबरhindlus
42	Intresside ja viivistearvestus
43	Kohustusteüंबरklassifitseerimine
49	Muud mitterahalisedkanded kohustustega
	Võlakohustuste klassifitseeriminejärelejäänud tähtaja järgi kontogrupis 91
91	Võlakohustused <1aasta
92	Võlakohustused>1<2 aastat
93	Võlakohustused>2<3 aastat
94	Võlakohustused>3<4 aastat
95	Võlakohustused>4<5 aastat

Rahandusminister
määrus
lisa 13156030

Lisa 6

Rahandusministri 11. detsembri
2003. a määruse nr 105«Riigi
raamatupidamise üldeeskiri»
lisa 6

RAAMATUPIDAMISE SALDOANDMIKU VORM JA TÄITMISE SELGITUSED

1. Raamatupidamisesaldoandmiku vorm on alljärgnev:

Konto	Tehingupartner	Tegevusala	Allikas	Rahavoog	Deebet	Kreedit

2. Konto, tehingupartneri, tegevusala, allika ja rahavoo kood tuleb sisestada üldeeskirja lisades 1, 2, 3, 4 ja 5 oleva kontoplaani järgi.

3. Konto numbripikkuseks on 6 kohta, tehingupartneri koodi pikkuseks on 6 kohta, tegevusala koodi pikkuseks on 5 kohta, allika koodi pikkuseks on 2 kohta, rahavoo koodi pikkuseks on 2 kohta.

4. Deebet ja krediteerud ei tohi samal real olla korraga täidetud.

5. Vastavalt rea algusesolevale konto numbrile tuleb täita ka ülejäänud rida, lähtudes üldeeskirjaskontoplaani kohta esitatud reeglistikule.

6. Konto lahtri täitmiseigas reas on kohustuslik.

7. Tehingupartneri, tegevusala ja rahavoo koodi lahter peab olema tühi, kui kontol ei ole kontoplaanis vastava koodi veerus märget «nõutav».

8. Allika kood peab olema täidetud nende kontode korral, kus kontoplaanis on vastava koodi veerusmärges «nõutav». Ülejäänud juhtudel allika koodi täitmine ei ole kohustuslik.

9. Koodid võivad sisaldada nii tähti kui numbreid.